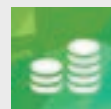

Különjelentés

Megfelelő-e a preferenciális kereskedelmi megállapodások kezelése?

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2014

ISBN 978-92-9241-848-9
doi:10.2865/63687

© Európai Unió, 2014
A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

Printed in Luxembourg

Különjelentés**Megfelelő-e
a preferenciális
kereskedelmi
megállapodások
kezelése?**

(az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerint)

Bevezetés

Rövidítések

Glosszárium

I–V Összefoglaló

1–19 Bevezetés

1–6 Preferenciális kereskedelmi megállapodások

7–14 A preferenciális kereskedelmi megállapodások hatásainak Bizottság általi értékelése

15–19 A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos felügyelet és kontrollok

20–25 Az ellenőrzés hatóköre és módszere

21–22 A preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásainak értékelése

23–25 A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos felügyelet és kontrollok

26–106 Észrevételek

26–53 Az eddigi javulások ellenére a Bizottság nem megfelelően értékelte a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatását

27–31 A Bizottság nem végezte el minden esetben a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatásának értékelését

32–53 Az elvégzett értékelések a legtöbb esetben nem voltak teljes mértékben pontosak, hasznosak, illetve átfogóak, bár történtek javulások

54–55 A GSP időközi értékelése szerint a szakpolitikai intézkedéssel még nem sikerült elérni valamennyi kívánt előnyt

56–80 Hiányosak a kiválasztott tagállamok hatóságai által alkalmazott vámellenőrzések

58–67 A kontrollstratégia és a kockázatkezelés hiányosságai

68–73 A közigazgatási együttműködés irányításának hiányosságai a kiválasztott tagállamok hatóságainál

- 74–75 A tagállamok kockázatkezelési rendszereibe nem mindig épülnek be a kölcsönös segítségnyújtási értesítések
- 76–80 A behajtási eljárások a kiválasztott tagállamok közül háromban hibákat tartalmaztak
- 81–99 **A preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében hiányos a tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok Bizottság általi felügyelete**
- 82–86 A Bizottság előzetes értékelést kevés esetben, a preferenciális elbánásban részesülő országokban helyszíni monitoringot pedig egyáltalán nem végzett
- 87–89 A Bizottság lépéseket tett a közigazgatási együttműködési megállapodások gördülékeny működésének biztosítása érdekében, de továbbra is állnak fenn problémák
- 90–92 Az OLAF származási vizsgálatai alapvető fontosságúak, de pénzügyi nyomon követésükben hiányosságok tapasztalhatók
- 93–99 Nem alkalmaznak kellő mértékben megelőző és reaktív intézkedéseket az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére
- 100–106 **A preferenciális kereskedelmi megállapodások jogi rendelkezései nem tartalmazzak elég biztosítékot az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez**
- 100–103 A kumulációs szabályok összetett jellege
- 104–105 A származási bizonyítványok és szállítási bizonyítványok saját igazolással való kiváltása
- 106 A csalással szembeni fellépéssel kapcsolatos jogi hatáskörök korlátozottak

107–120 **Következtetések és ajánlások**

- I. melléklet** – A preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó 2011. évi statisztikai adatok
- II. melléklet** – A Bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos előzetes értékeléseinek áttekintése
- III. melléklet** – A Bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos időközi, illetve utólagos értékeléseinek áttekintése
- IV. melléklet** – Az ellenőrzés módszere a kiválasztott tagállamokban
- V. melléklet** – A CGE-modell korlátai

A Bizottság válaszai

AKCS: Afrikai, karibi és csendes-óceáni államok

AMA: Kölcsönös segítségnyújtás a mezőgazdasági és halászati termékek terén

CGE: Számszerűsített általános egyensúlyi modell (*Computable General Equilibrium Model*)

EU: Európai Unió

FAO: Az Egyesült Nemzetek Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (*Food and Agricultural Organization of the United Nations*)

FTA: Szabadkereskedelmi megállapodás (*Free Trade Agreement*)

GPM: Gazdasági partnerségi megállapodás

GSP: Általános preferenciarendszer (*Generalised System of Preferences*)

GTAP: Globális kereskedelmi elemzési projekt (*Global Trade Analysis Project*)

ILO: Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (*International Labour Organization*)

MA: Kölcsönös segítségnyújtás (*Mutual Assistance*)

OLAF: Európai Csalás Elleni Hivatal

PTA: Preferenciális kereskedelmi megállapodás (*Preferential Trade Arrangement*)

TRIPS: Megállapodás a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól

4. módozat: szolgáltatások nyújtása a határokon átnyúló kereskedelemben valamely kereskedelmi partner területén, az uniós szállító mint természetes személy jelenlétéen keresztül.

CARIFORUM: a karibi AKCS-államokból álló szerv, amelynek célja a politikai párbeszéd, együttműködés és regionális integráció előmozdítása és összehangolása, főként az AKCS-országok és az Európai Unió között létrejött Cotonoui Megállapodás, valamint a CARIFORUM–EU gazdasági partnerségi megállapodás (GPM) keretében.

Comext: az Európai Unió tagállamaiból kiinduló, illetve a tagállamok közötti (Unión belüli és kívüli) áruforgalmi tranzakciók statisztikai adatbázisa. Ezek a statisztikák a Kombinált Nomenklatúrában osztályozott több mint 11 000 áruval kapcsolatos tranzakciókat ölelik fel.

Elmaradt bevétel: olyan bevételek, amelyeket az Európai Unió a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében a kedvezményezett, illetve partnerországnak nyújtott vámkedvezmények miatt elveszít.

Egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás: egyszerűsített eljárás, amelynek keretében a kereskedő vám elé állítja az árut, majd a részletes standard nyilatkozat helyett vagy egyszerűsített vámáru-nyilatkozatot vagy egy kereskedelmi okmányt (pl. számlát) nyújt be.

Az EU általános preferenciarendszere (GSP): egyoldalú kereskedelmi megállapodás, amelynek révén az EU preferenciális hozzáférést biztosít piacaihoz a fejlődő országok és területek számára, az áruikra az uniós piacra való belépéskor alkalmazandó csökkentett tarifák formájában. A standard GSP több mint 6200 tarifaszor tekintetében biztosít preferenciákat a fejlődő országok és területek számára, míg a fenntartható fejlődést és a jó kormányzást ösztönző különleges GSP, amely GSP+ rendszerként ismert, további tarifacsökkentéseket kínál, hogy segítse a rászoruló fejlődő országokat az e területekhez kapcsolódó nemzetközi megállapodások ratifikálásában és alkalmazásában. Az EBA-rendszer („fegyver kivételével mindent”) a legkevésbé fejlett országok számára valamennyi termék tekintetében vám- és kvótamentességet biztosít.

Fenntarthatósági hatásvizsgálat: külső tanácsadók által elvégzett független vizsgálat, amelynek célja, hogy bizonyítékokon alapuló elemzéssel lássa el a tárgyaló feleket azokkal a lehetséges gazdasági, környezeti és társadalmi hatásokkal kapcsolatban, amelyekkel valamely kereskedelmi megállapodás mind az Európai Unióban, mind a partnerországokban járhat. A külső tanácsadókra nézve kötelezőek a Bizottság kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálatokra vonatkozó kézikönyvében foglalt iránymutatások és feladatmeghatározások.

Globális kereskedelmi elemzési projekt (GTAP): a nemzetközi politikai kérdések számszerű elemzését végző kutatók és politikai döntéshozók globális hálózata. A GTAP-ot a Purdue Egyetem globális kereskedelmi elemzőközpontja (*Center for Global Trade Analysis*) koordinálja. A GTAP projekthez 1990–1991-ben az Ausztrál Ipari Bizottság által kidolgozott regionális, egyetlen országra vonatkozó CGE-modell adta az ötletet. A globális kereskedelmi elemzési projekt középpontjában egy globális adatbázis áll, amely a kétoldalú kereskedelmi szerkezetekről, a termelésről, a fogyasztásról és az áruk és szolgáltatások közbenső felhasználásáról ad leírást.

Hatásvizsgálat: a Bizottság előzetes értékelése, amelynek célja, hogy a potenciális szakpolitikai lehetőségek lehetséges hatásának értékelése révén, azok előnyeiről és hátrányairól információval szolgáljon a politikai döntéshozók számára.

Helyi vámkezelési eljárás: egyszerűsített eljárás, amelynek során a kereskedő a telephelyén (vagy a megjelölt helyen) kapja meg az árut, a vámáru-nyilatkozat benyújtása és az áru kiadása pedig rendszerint a saját nyilvántartásában való rögzítéssel történik.

Kieső bevétel: olyan esedékes vámok, amelyeket már nem lehet beszedni.

Kockázati profil: kockázati kritériumok és ellenőrzési területek (pl. áruk típusa, származási országok) kombinációja, amely jelzi a kockázat fennállását, és javaslatot tesz ellenőrzési intézkedés végrehajtására. Ha ezeket a kritériumokat európai uniós szinten, közös kockázatkezelési keretrendszerben dolgozzák ki, uniós kockázati profilokról beszélünk.

Kockázatkezelés/kockázatelemzés: lehetőség szerint automatizált adatfeldolgozási technikák segítségével a kockázatok szisztematikus megállapítása és minden olyan intézkedés végrehajtása, amely a kockázati szint korlátozásához szükséges. Olyan, nemzetközi, uniós és nemzeti forrásokon és stratégiákon alapuló tevékenységekről van szó, mint például adatok és információk gyűjtése, kockázatelemzés és -becslés, a folyamatokra és végeredményeikre vonatkozóan intézkedések előírása és megtétele, azok rendszeres monitoringja és felülvizsgálata.

Kölcsönös segítségnyújtási értesítés: információk továbbítása a Bizottság részéről a tagállamok felé olyan műveletekről, amelyek – ténylegesen vagy vélhetően – uniós szinten különösen lényeges vám- vagy mezőgazdasági jogszabályok megsértésével járnak.

Közigazgatási együttműködés: a kedvezményezett, illetve partnerországok, a Bizottság és a tagállamok közötti információcsere, amelynek keretében az előbbiek tájékoztatják a Bizottságot a származási bizonyítványok vagy szállítási bizonyítványok kiállításában illetékes hatóságokról és az azokban használt bélyegzőmintákról, majd a Bizottság ezeket az információkat továbbítja a tagállamoknak. A tagállamok megkeresésekkel fordulnak ezekhez a hatóságokhoz, hogy megerősítsék a preferenciális származást igazoló okmányok és a szállítási bizonyítványok érvényességét, illetve hitelességét.

Kumuláció: olyan rendszer, amelynek keretében az „A” országból származó termékeket „B” országban tovább feldolgozzák vagy „B” országból származó termékekhez hozzáadják, mintha ezek a termékek „B” országból származnának. Az eredményül kapott termék „B” országból származónak minősül. Az egyes kedvezményezett, illetve partnerországokban a származó termékek tekintetében végzett megmunkálásnak vagy feldolgozásnak nem kell a standard származási szabályok által meghatározott „kielégítő mértékű megmunkálásnak vagy feldolgozásnak” lennie.

Szabadkereskedelmi területek és vámuniók: preferenciális kereskedelmi megállapodások, amelyek kivételt képeznek a GATT és a GATS legnagyobb kedvezmény elvének (MFN) megfelelő elbánásra vonatkozó szabálya alól, és amelyek értelmében a kereskedelmi partnerek kölcsönösen preferenciális hozzáférést biztosítanak termékeikhez és szolgáltatásaikhoz, hogy megkönnyítsék az egymással való kereskedelmet. Mind a szabadkereskedelmi terület, mind a vámunió a tarifák és kontingensek kölcsönös megszüntetéséhez és a tagokon kívül másokkal folytatott kereskedelem megkülönböztetéséhez vezet, de a vámunió közös vámtarifa létrehozásával is jár a partnerek között.

Számszerűsített általános egyensúlyi modell (CGE): kiszámítható gazdasági modell, amelyet annak szimulálására használnak, hogy egy gazdaság hogyan reagál az olyan területek szakpolitikai változásaira, mint az adózás, a migráció és a kereskedelempolitika. Azon a feltevésen alapul, hogy a gazdaságokban a piacok az egyensúlyra törekednek, ha ezeket nem zavarják meg sokkok, és elvben az erőforrások hatékony elosztásához vezetnek. Az első CGE-modellt Leif Johansen készítette 1960-ban.

Vámáru-nyilatkozat: e cselekmény során egy személy kifejezésre juttatja, hogy vám eljárás alá kíván helyezni egyes árukat.

Vámellenőrzések: a vámjogszabályok megfelelő alkalmazásának biztosítása érdekében a vámhatóságok által végrehajtott konkrét intézkedések; ilyen intézkedés lehet az áruk átvizsgálása, az árunyilatkozat adatainak és az elektronikus vagy papíralapú dokumentumok meglétének és hitelességének ellenőrzése, a vállalkozások könyvelésének és egyéb nyilvántartásainak vizsgálata, a szállítóeszközök és poggyász vizsgálata és egyéb hasonló intézkedések.

Vámtartozás elévülése: az a tény, amikor valamely vámtartozást már nem lehet az adósnak bejelenteni, mert letelt a vámtartozás felmerülésétől számított hároméves időszak.

Visszatérítési és elengedési kérelmek: vámtartozás elengedésére, illetve visszatérítésére vagy annak utólagos könyvelésbe vételének mellőzésére irányuló kérelmek, amelyeket a tagállamok vámhatóságai nyújtanak be a Bizottságnak a Közösségi Vámcode végrehajtási rendelkezéseinek 871. és 905. cikke alapján.

I
A preferenciális kereskedelmi megállapodások lehetővé teszik a kereskedelmi partnerek számára, hogy kedvezményes feltételeket biztosítsanak az egymással folytatott kereskedelemben. E feltételek lehetnek kölcsönösök vagy egyoldalúak. Az előbbi esetben azzal a céllal csökkentik a vámjellegű kereskedelmi akadályokat, hogy mindkét fél javára fokozzák a kereskedelmet, a gazdasági növekedést, a foglalkoztatást és a fogyasztók hasznait. Az utóbbi esetben az EU kölcsönösség nélkül biztosít preferenciális elbánást azzal a céllal, hogy biztosítsa a fejlődő országok vámmentes hozzáféréseit az uniós piachoz, és ezáltal hozzájáruljon a szegénység felszámolásához és a fenntartható fejlődés előmozdításához.

II
A számvevőszéki ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a Bizottság megfelelően értékelte-e a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásait, és hogy az ezekre vonatkozó kontrollok eredményesen biztosítják-e, hogy az importárúk tekintetében ne lehessen jogtalanul kedvezményes vámtarifákat alkalmazni, bevételkiesést okozva az EU-nak.

III
A Számvevőszék a következőket állapította meg:

- a) a Bizottság nem megfelelően értékelte a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatását. Ugyanakkor a hatásvizsgálati eszköz alkalmazása gyakoribbá vált, és az elvégzett elemzések minőségében előrelépés volt tapasztalható;
- b) a GSP-re vonatkozó időközi értékelés szerint a szakpolitika még nem érte el teljes mértékben a kívánt előnyöket;
- c) a kiválasztott tagállamok hatóságai által alkalmazott vámellenőrzésekben hiányosságok voltak;

- d) a preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében hiányos a tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok Bizottság általi felügyelete;
- e) a preferenciális kereskedelmi megállapodások jogi rendelkezései nem tartalmaznak elég biztosítékot az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez.

IV
A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal járó gazdasági hatások értékelésének javítása érdekében a Bizottság:

- a) a megfelelően indokolt eseteket kivéve végezzen minden preferenciális kereskedelmi megállapodás tekintetében olyan hatásvizsgálatot és fenntarthatósági hatásvizsgálatot, amelyek mélyreható, átfogó és számszerű elemzést nyújtanak a várható gazdasági hatásokról, és ezek tartalmazzanak az elmaradt bevételekre irányuló becslést is;
- b) rutinszerűen vonja be az Eurostatot a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban felhasznált statisztikai adatforrások minőségi értékelésébe, és biztosítsa, hogy az elemzés kellő időben elkészüljön a tárgyaló felek számára;
- c) végezzen időközi és utólagos értékeléseket annak felmérése érdekében, hogy a jelentős hatású preferenciális kereskedelmi megállapodások milyen mértékben érik el politikai célkitűzéseiket, és hogyan lehetne javítani ezek teljesítményét a fő gazdasági ágazatokban, és ezek tartalmazzanak az elmaradt bevételekre irányuló becslést is.

V

Az EU pénzügyi érdekei védelmének javítása érdekében a Bizottság:

- a) dolgozzon ki uniós kockázati profilokat a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozóan, hogy a tagállamok az uniós költségvetést érő veszteségek csökkentése érdekében közös kockázatelemzési módszerekkel rendelkezzenek;
- b) ellenőrizze, hogy az uniós költségvetést érő veszteségek csökkentése érdekében a tagállamok javítják-e kockázatkezelési rendszereik és kontrollstratégiájuk eredményességét;
- c) ösztönözze a tagállamokat arra, hogy hozzanak megfelelő, a kölcsönös segítségnyújtási értesítések átvételekor végrehajtandó elővigyázatossági intézkedéseket;
- d) kockázati alapon végezzen értékelést és helyszíni monitoringot a kedvezményes elbánásban részesülő országokban, különös tekintettel a származási szabályokra és a kumulációra;
- e) írja elő a tagállamoknak, hogy javítsák a közigazgatási együttműködéssel kapcsolatban általuk nyújtott információk minőségét;
- f) az uniós költségvetést az elévülés miatt érő veszteségek megakadályozása érdekében javítsa az OLAF-vizsgálatok pénzügyi nyomon követését;
- g) erősítse meg az EU helyzetét a kölcsönös preferenciális kereskedelmi megállapodásokban, és alkalmazza hatékonyabban az elővigyázatossági és óvintézkedéseket, ezeket valamennyi jövőbeni kereskedelmi megállapodásba beépítve;
- h) mozdítsa elő a származási és szállítási bizonyítványoknak az exportőrök saját igazolásával való kiváltását.

Preferenciális kereskedelmi megállapodások

01

A preferenciális kereskedelmi megállapodások lehetővé teszik a kereskedelmi partnerek számára, hogy kedvezményes feltételeket biztosítsanak az egymással folytatott kereskedelemben. E feltételek lehetnek kölcsönösök vagy egyoldalúak. Az előbbi esetben azzal a céllal csökkentik a vámjellegű kereskedelmi akadályokat, hogy mindkét fél javára fokozzák a kereskedelmet, a gazdasági növekedést, a foglalkoztatást és a fogyasztók hasznait. Az utóbbi esetben az EU kölcsönösség nélkül biztosít preferenciális elbánást azzal a céllal, hogy biztosítsa a fejlődő országok vámentes hozzáférését az uniós piacokhoz, és ezáltal hozzájáruljon a szegénység felszámolásához és a fenntartható fejlődés előmozdításához.

02

2013 végén 39 preferenciális kereskedelmi megállapodás volt hatályban, amelyek az EU és 180 ország, illetve terület közötti kereskedelmet ölelték fel. 2011-ben a preferenciális kereskedelmi megállapodások alapján az EU-ba behozott áruk értéke meghaladta a 242 milliárd eurót, ami az uniós behozatal 14%-ának felelt meg. Az **I. melléklet** áttekintést ad az említett évben, preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében a legtöbbet importáló tíz tagállam adatairól, valamint a legtöbbet exportáló tíz kedvezményezett, illetve partnerország adatairól.

03

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés¹ szerint a közös kereskedelem-politika tekintetében az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik. A preferenciális kereskedelmi megállapodások létrehozására szolgáló eljárást a 206. és a 207. cikk határozza meg.

04

A Bizottság felelős a preferenciális kereskedelmi megállapodások megtárgyalásáért, azok gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak felméréseért és értékeléséért, valamint a tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok általi végrehajtásuk felügyeletéért.

05

Az EU nemzetközi kereskedelmének felügyeletéért elsősorban a tagállami vámhatóságok felelnek. Ezzel összefüggésben utóbbiak intézkedéseket hajtanak végre, hogy óvják az EU pénzügyi érdekeit, és a jogszerű kereskedelem ösztönzése mellett megvédjék az Uniót a tisztességtelen, illetve jogellenes kereskedelmi gyakorlatoktól.

¹ Az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 3. cikkének (2) bekezdése.

06

A kedvezményezett, illetve partnerországok hatóságai felelősek annak ellenőrzéséért, hogy betartják-e a megállapodásokat, és így alapvető szerepet játszanak a termékek „származó” státuszának első meghatározásában.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások hatásainak Bizottság általi értékelése

07

A kereskedelmi ügyekben a döntéshozatal támogatására az előzetes értékelések két típusát alkalmazzák: a hatásvizsgálatokat és a fenntarthatósági hatásvizsgálatokat. Hatásvizsgálatot a Bizottság valamennyi részlege végez a döntéselőkészítés részeként a várhatóan jelentős hatással járó kezdeményezések esetében. A fenntarthatósági hatásvizsgálatok kereskedelem-specifikus eszközök, amelyek mélyrehatóbb elemzést adnak az olyan megállapodásokról, amelyek tárgyalása még folyamatban van.

08

A Bizottság 2002-ben² vezette be a hatásvizsgálatokat, hogy elősegítse a kívánt szakpolitikai célkitűzések eléréséhez vezető fő lehetőségek azonosítását és azok várható gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak elemzését. A hatásvizsgálatok a monitoring és az értékelés keretrendszerét is meghatározzák. A Bizottság a hatásvizsgálatokat az előtt hajtja végre, mielőtt a tárgyalási megbízást elfogadásra benyújtaná a Tanácshoz.

09

2003 óta a Bizottságnak a jogi kötelezettségek³ vagy a bizottsági szabályok⁴ betartása érdekében előzetes értékelést vagy hatásvizsgálatot kell végeznie. Ennek az oka, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodások az uniós költségvetés számára bevételcsökkenéssel járnak (bevételek maradnak el), és ezek olyan jelentős szakpolitikai javaslatok, amelyek az Unión belül és kívül egyaránt gazdasági hatásokat vonnak maguk után (a további részleteket lásd: **II. melléklet**).

10

1999-ben a Bizottság úgy döntött, hogy egy új értékelési eszköz – az úgynevezett kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálat – kidolgozása révén beépíti a fenntartható fejlődést a kereskedelmi tárgyalásokba⁵.

11

A Bizottság a kereskedelmi tárgyalások hivatalos elindítása után, de még a preferenciális kereskedelmi megállapodások aláírása előtt kiszervezi a fenntarthatósági hatásvizsgálatokat; ezek külső tanácsadók által elvégzett vizsgálatok, amelyeket szakpolitikai eszközként a kereskedelmi tárgyalások gazdasági, társadalmi és környezeti következményeinek előzetes felmérésére használnak.

12

Az időközi és az utólagos értékelések azt mérik fel, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodások végrehajtása milyen tényleges hatásokkal jár. A Számvevőszék álláspontja szerint ilyen értékelést valamennyi jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodás esetében el kell végezni, és erre az értékelésre ideális esetben a hatálybalépés után három évvel kell sort keríteni. Ezek az értékelések lehetővé teszik a politikai döntéshozók, az érdekeltek és az európai adófizetők számára annak megítélését, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal valóban elérik-e a kitűzött szakpolitikai célokat.

- 2 COM(2002) 276 végleges, 2002. június 5.
- 3 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357, 2002.12.31., 1. o.) 21. cikke alapján, „A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elve” című fejezetben; a rendelet 2003. január 1-jétől hatályos. 2006. augusztus 22. óta azonban ez a cikk csak a „költségvetés számára kiadást eredményező programok és tevékenységek” tekintetében írja elő az előzetes értékelést.
- 4 A COM(2002) 276 végleges, amely 2003-tól alkalmazandó, valamint a 2005–2009-es stratégiai célkitűzésekről szóló, 2005. január 26-i COM(2005) 12 végleges.
- 5 A Kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálatról szóló kézikönyvhöz Peter Mandelson korábbi kereskedelmi biztos által írt előszó.

13

A „Kereskedelem, növekedés és globális ügyek – A kereskelempolitika mint az Európa 2020 stratégia kulcseleme” című közleményében⁶ a Bizottság kijelentette, hogy a meglévő preferenciális kereskedelmi megállapodások hatásainak monitoringja céljából szisztematikusabb jelleggel végez majd utólagos értékeléseket (a további részleteket lásd: **III. melléklet**).

14

Az elmaradt bevételek azok a bevételek, amelyeket az EU a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében a kedvezményezett, illetve partnerországnak nyújtott vámkedvezmények miatt elveszít. Az elmaradt bevételeknek az előzetes és az utólagos értékelése lehetővé teszi a Bizottság számára az uniós költségvetés pénzügyi irányításának javítását azáltal, hogy a vámok beszedésére vonatkozó pontos éves előrejelzést és a preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal járó költségvetési terhekre vonatkozó számítást biztosít a költségvetési hatóság számára.

A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos felügyelet és kontrollok

15

A tagállami vámhatóságoknak, a kedvezményezett, illetve partnerországok hatóságainak és a Bizottságnak közösen kell irányítaniuk a preferenciális kereskedelmi megállapodásokat, és együtt kell működniük annak érdekében, hogy teljesüljenek a preferenciális elbánás igénybevételéhez szükséges feltételek. A fenti három hatóságcsoport felelőssége az EU pénzügyi érdekeinek védelme céljából annak megakadályozása, hogy az uniós költségvetést a kedvezményes tarifális elbánásra nem jogosult áruk a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében történő behozatalából fakadóan veszteségek érhessék.

16

A termékek preferenciális státuszának igazolása és ellenőrzése létfontosságú, és ez az áruk származására vonatkozó részletes ellenőrzéseket, valamint az exportáló országokkal való hatásos közgazgatási együttműködést igényel.

17

A származási szabályok alkalmazásával a hatóságok megbizonyosodhatnak arról, hogy a termékek valamely preferenciák igénybevételére jogosult országból származnak, és így teljesítik a kereskedelmi preferencia feltételeit⁷. E szabályoknak három alkotóeleme van:

- a) *a származásra⁸ vonatkozó alkotóelem* (amely az előállításuk helye szerint csoportosítja a termékeket),
- b) *szállítási szabvány* (amely a származási ország és az EU közötti közvetlen szállítás előírása révén vagy közvetlenül a manipulálás tilalmának elvét létrehozva biztosítja, hogy a termékeket ne lehessen manipulálni),
- c) *okmányra vonatkozó szabvány* (amely szerint megfelelő dokumentációt kell biztosítani a termék származására nézve).

6 COM(2010) 612 végleges, 2010. november 9.

7 Minden megállapodás tartalmazza azoknak a megmunkálási vagy feldolgozási eljárásoknak a felsorolását, amelyeket a nem származó anyagokon el kell végezni ahhoz, hogy a gyártott termék származó státuszt kaphasson.

8 Az uniós származási szabályok feldolgozási kritériumokon alapulnak: ahhoz, hogy az áruk valamely preferenciális országból származónak minősüljenek, azokat teljes egészében az adott országban kell kinyerni vagy előállítani (pl. természetes, bányászni), vagy amennyiben nem ez a helyzet, kielégítő feldolgozáson kell az adott országban átesniük.

18

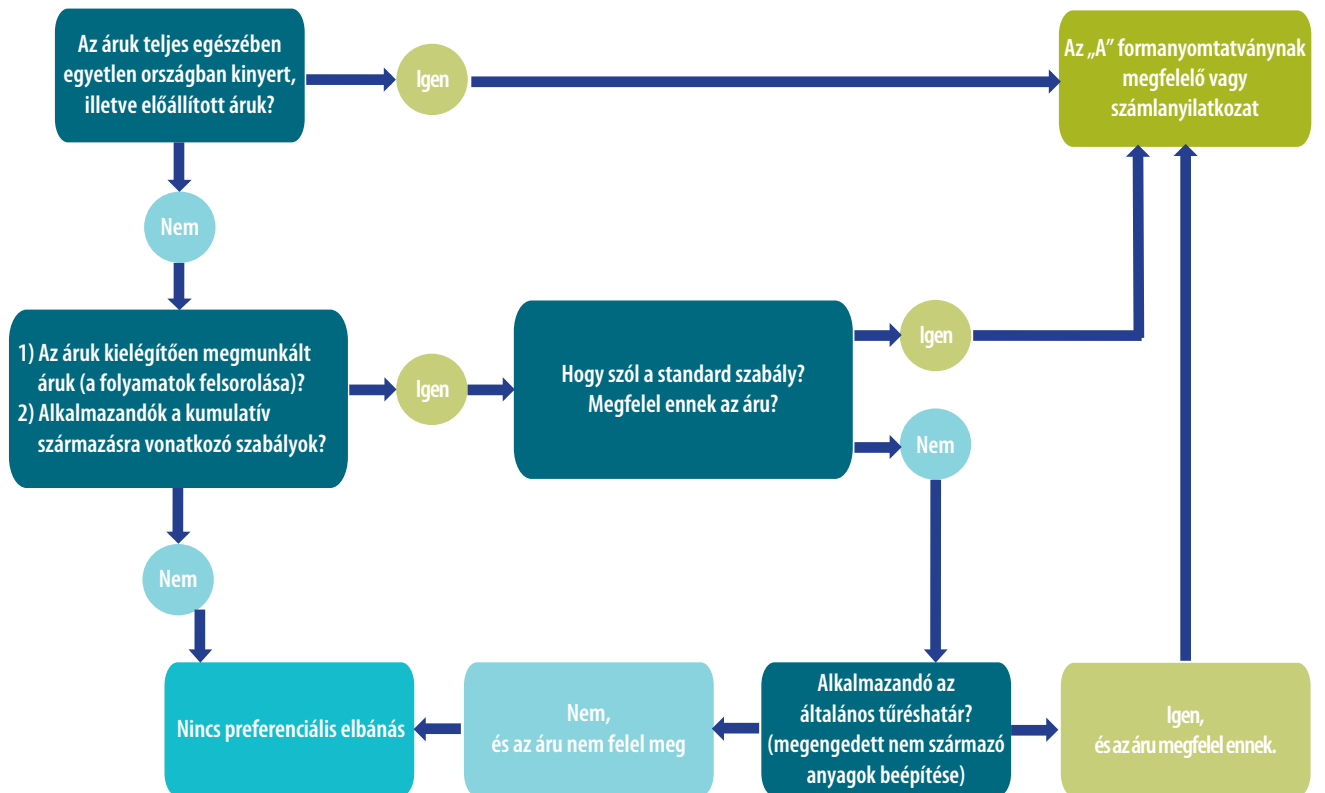
Arra az eljárásra, amely során megállapítható, hogy valamely termék jogosult-e a preferenciális elbánásra, az **1. ábra** mutat be példát.

19

A származási igazolások hitelessége és az exportált termékek státusza a tagállami hatóságok, a kedvezményezett, illetve partnerországok és a Bizottság közötti közigazgatási együttműködés során kerül megerősítésre. Az importőr által kért vámkedvezmény megadása vagy elutasítása a legtöbb esetben ennek az eljárásnak az eredményétől függ. A **2. ábra** a preferenciális kereskedelemmel kapcsolatos kontrollok folyamatábráját mutatja be.

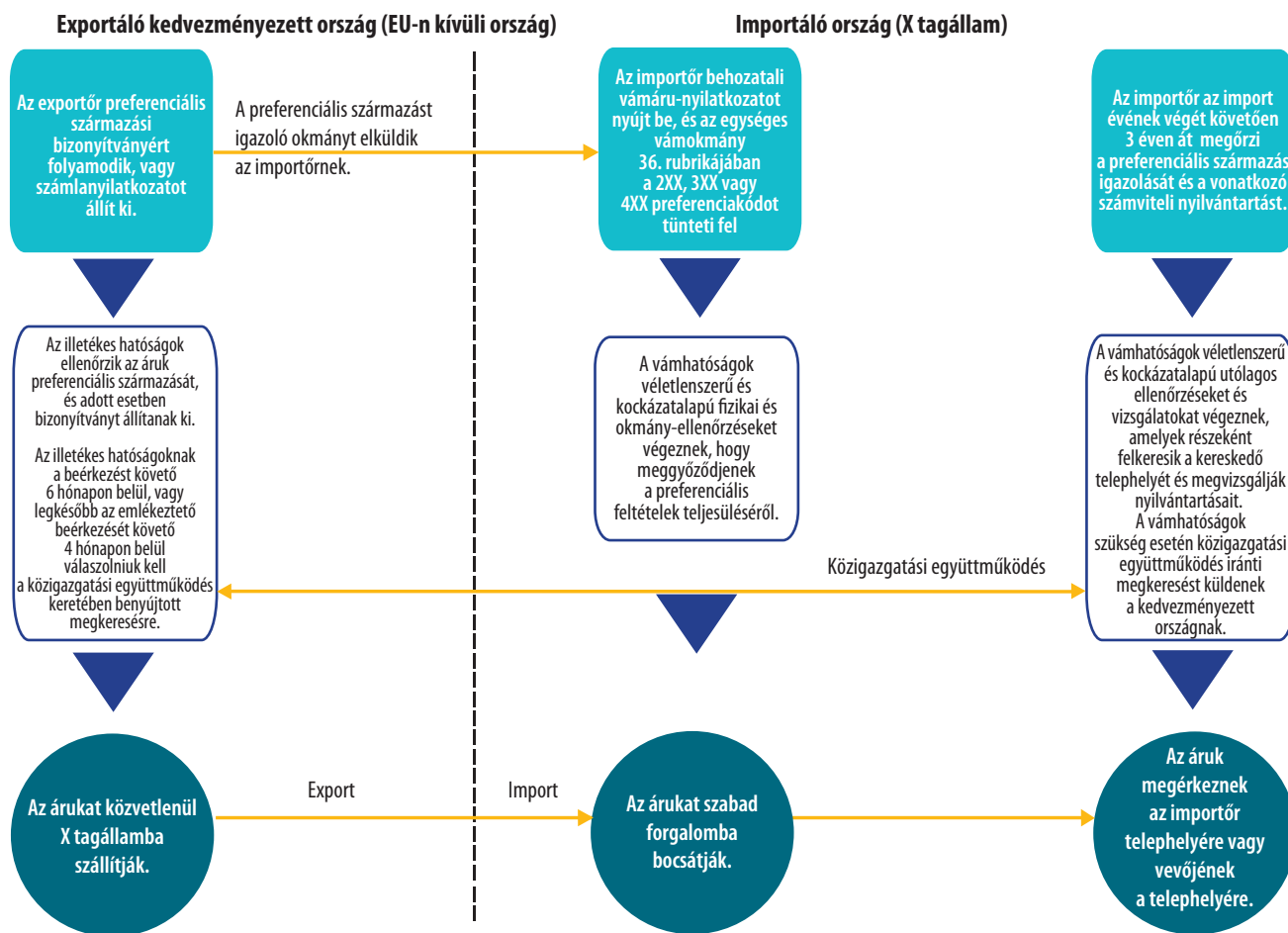
1. ábra

Annak megállapítására szolgáló eljárás, hogy valamely termék jogosult-e a GSP szerinti preferenciális elbánásra

Forrás: Európai Számvevőszék.

2. ábra A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos kontrollok folyamatábrája

Forrás: Európai Számvevőszék.

20

A számvevőszéki ellenőrzés célja annak vizsgálata volt, hogy a Bizottság megfelelően értékelte-e a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásait⁹, és hogy a megállapodásokkal kapcsolatos kontrollok biztosítják-e, hogy az importárakra ne lehessen jogtalanul kedvezményes vámtarifát alkalmazni, bevételkiesést okozva ezzel az EU-nak.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásainak értékelése

21

A Számvevőszék megvizsgálta a Bizottság által – vagy annak nevében – elvégzett, előre jelzett, illetve megvalósult gazdasági hatásokra vonatkozó előzetes és utólagos értékeléseket. E célból a Számvevőszék egy 44 preferenciális kereskedelmi megállapodásból álló mintára vonatkozóan¹⁰ elemezte a Bizottságnál rendelkezésre álló dokumentációt, vagyis a hatásvizsgálatokról szóló jelentéseket, a fenntarthatósági hatásvizsgálatokat, az utólagos értékeléseket és a jövőbeni monitoringot érintő szabályokat. Ezekről a preferenciális kereskedelmi megállapodásokról a **II.** és a **III. melléklet** ad áttekintést.

22

Ezen értékelések minőségének a felmérése céljából a Számvevőszék figyelembe vette a hatásvizsgálatra és a fenntarthatósági hatásvizsgálatra vonatkozó iránymutatásokban meghatározott követelményeket, a Hatásvizsgálati Testület jelentéseit, a Bizottság tevékenységi nyilatkozatait és éves tevékenységi jelentéseit, valamint a kereskedelmi kérdésekre vonatkozó, idevágó közleményeit. A Számvevőszék külön figyelmet

fordított arra, hogy a Bizottság hogyan biztosította az ezen értékelések során használt adatforrások megalapozottságát, valamint arra is, hogy a Bizottság hogyan hasznosította a Számvevőszék hatásvizsgálatokkal kapcsolatos korábbi megállapításait és ajánlásait¹¹, illetve az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság fenntarthatósági hatásvizsgálatokkal kapcsolatos korábbi megállapításait és ajánlásait¹². A Számvevőszék arról is meggyőződött, hogy az utólagos értékelések bizonyítják-e, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodások elérik a kívánt hasznokat.

A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos felügyelet és kontrollok

23

A Számvevőszék a **IV. mellékletben** leírt vizsgálatok elvégzésével megvizsgálta a preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos felügyeleti mechanizmusok, illetve az illetékes hatóságok által elvégzett kontrollok hatását¹³ öt olyan tagállamban, amelyek a 2011-ben, preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében megvalósult, kedvezményes tarifális elbánást igénybe vevő behozatal értékének kétharmadát tették ki. Az ellenőrzés a kontrollstratégiára és a kockázatkezelésre, a közigazgatási együttműködési megállapodások működésére és az esedékes hagyományos saját források beszedésére szolgáló eljárásokra terjedt ki.

- 9 Kellő figyelmet szenteltünk a jelentős, a fenntartható fejlődési tartalommal bíró egyoldalú preferenciális kereskedelmi megállapodásokhoz, illetve gazdasági partnerségi megállapodásokhoz kapcsolható társadalmi és környezeti hatások elemzésének.
- 10 Ezek közül 39 a számvevőszéki ellenőrzés időpontjában hatályos összes preferenciális kereskedelmi megállapodás, öt pedig még nem volt hatályos az ellenőrzés időpontjában.
- 11 Az Európai Számvevőszék 3/2010. sz. különjelentése: Hatásvizsgálatok az uniós intézményekben: segítik-e a döntéshozatalt? (<http://eca.europa.eu>).
- 12 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 818/2011. sz. véleménye a fenntarthatósági hatásvizsgálatokról és az uniós kereskedelem-politikáról, valamint 1612/2011. sz. véleménye „A civil társadalom szerepe az Európai Unió és India közötti szabadkereskedelmi megállapodásban” címmel (<http://www.eesc.europa.eu>).
- 13 Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság. 2010-ben ez az öt tagállam importált a legtöbbet a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében.

24

A Számvevőszék értékelte a Bizottságnak a kedvezményezett, illetve partnerországokban végzett előzetes értékelési és utólagos monitoringtevékenységét, a közigazgatási együttműködési megállapodásokban játszott szerepét, a tagállami vámhatóságokra irányuló ellenőrzéseit, az OLAF által végzett származási vizsgálatok, valamint a vámentességi kérelmek felülvizsgálatát, továbbá azt, hogy a hatályos jogi keret megfelelően biztosítja-e a bevételek hiánytalan beszedését.

25

A Számvevőszék a Bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatban végzett felügyeleti és kontrolltevékenységeit a hatályos jogi rendelkezések, a vonatkozó küldetésnyilatkozatok, tevékenységi nyilatkozatok, valamint a származási szabályokra és a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó bizottsági közlemények alapján értékelte. A Számvevőszék figyelmet fordított a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra¹⁴ vonatkozó korábbi számvevőszéki megállapítások és ajánlások Bizottság általi hasznosítására is.

14 Az Európai Számvevőszék 2003. pénzügyi évre vonatkozó éves jelentése, 3. fejezet, 3.30. bekezdés (HL C 293., 2004.11.30., 1. o.).

Az eddigi javulások ellenére a Bizottság nem megfelelően értékelt a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatását

26

A preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásait a Bizottságnak mind előzetesen, mind utólagosan megfelelően értékelnie kell (lásd: 7–14. bekezdés).

A Bizottság nem végezte el minden esetben a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatásának értékelését

Hatásvizsgálatok vagy előzetes értékelések

27

A 13 olyan preferenciális kereskedelmi megállapodás közül, amelyek esetében ezt jogi előírás, illetve formális kötelezettségvállalás szükségessé tette volna, hét tekintetében nem készült hatásvizsgálat vagy előzetes értékelés. A további részleteket lásd: **II. melléklet**.

28

A Számvevőszék által felülvizsgált hat hatásvizsgálat közül a különböző szakpolitikai javaslatok uniós bevételre gyakorolt hatását csak az általános preferenciarendszerre (GSP)¹⁵ irányuló hatásvizsgálat esetében becsülték meg¹⁶.

Fenntarthatósági hatásvizsgálatok

29

Azon 28 preferenciális kereskedelmi megállapodás közül, amelyek esetében erre vonatkozó kötelezettségvállalás állt fenn, öt tekintetében nem készült fenntarthatósági hatásvizsgálat (a további részleteket lásd: **II. melléklet**). A Számvevőszék által vizsgált fenntarthatósági hatásvizsgálatok közül egyik esetében sem becsülték meg az elmaradt jövedelem összegét.

Időközi, illetve utólagos értékelések

30

Jóllehet 27 hatályos preferenciális kereskedelmi megállapodás esetében a Bizottság e tekintetben vállalt kötelezettsége, valamint a gondos pénzgazdálkodás és a nyilvános elszámoltathatóság elve alapján időközi, illetve utólagos értékelést kellett volna végezni, 16 megállapodás esetében ez nem történt meg¹⁷ (a további részleteket lásd: **III. melléklet**).

31

A Számvevőszék által felülvizsgált azon 27 preferenciális kereskedelmi megállapodásnál, amelyek esetében a Számvevőszék szerint utólagos értékelést kellett volna végezni, a GSP tekintetében csak megbecsülték az elmaradt bevétel összegét. A Bizottság GSP-re vonatkozó statisztikai jelentése¹⁸ szerint a 2006–2009 közötti időszakban az uniós költségvetésre gyakorolt hatás értéke 8,6 milliárd euró, ami az ezen időszakban beszedett vámok közel 14%-ának felel meg. A Bizottság nem adott magyarázatot arra, hogyan számította ki ezt az összeget.

- 15 Az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 978/2012/EU rendelete az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 303., 2012.10.31., 1. o.).
- 16 A 2014. január 1-jén hatályba lépett, GSP-re vonatkozó hatásvizsgálatban (SEC (2011) 536 végleges) szereplő becslés szerint az előnyben részesített lehetőség esetében egyfelől az egyes korábban kedvezményezett, de jelenleg magasabb vámot fizető országokból származó export, másfelől a harmadik országokból származó eleve vámköteles export megnövekedésének együttes hatása azt eredményezi, hogy a vámtarifa-bevételek rövidtávon kb. 2 milliárd euróval megnövekednek az alapforgatókönyvhöz képest (lásd: 6.4. melléklet, 6–4. táblázat), ami hozzáadódik a jelenlegi kb. 19 milliárd eurós vámtarifa-bevételek összegéhez.
- 17 A Törökországgal, az EGT-vel, Svájcjal, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal, Horvátországgal, Albániával, Montenegróval, Bosznia-Hercegovinával, Szerbiával, Libanonnal, a megszállt palesztin területtel, Szíriával, a CARIFORUM-mal (karibi országok), a csendes-óceán térség államaival, a TOT-okkal és Moldovával kötött preferenciális kereskedelmi megállapodások.

- 18 COM(2011) 272 végleges, 2011. május 17.

Az elvégzett értékelések a legtöbb esetben nem voltak teljes mértékben pontosak, hasznosak, illetve átfogóak, bár történtek javulások

Hatásvizsgálatok vagy előzetes értékelések

32

A Bizottság hatásvizsgálatokról szóló iránymutatása¹⁹ szerint a hatásokat, ha csak lehet, számszerűsíteni kell, és pénzben ki kell fejezni, és ezeknek megalapozott módszereken és megbízható adatokon kell alapulniuk.

33

A hatásvizsgálatok minőségi támogatása érdekében a Bizottság 2006 végén létrehozta a Hatásvizsgáló Testületet. Ezen túlmenően a Bizottság Kereskedelmi Főigazgatóságának belső ellenőrzési részlege 2007-ben elvégezte a hatásvizsgálatok és a fenntarthatósági hatásvizsgálatok ellenőrzését.

34

A Számvevőszék azon 13 preferenciális kereskedelmi megállapodáshoz kapcsolódóan, amelyek esetében a Számvevőszék szerint hatásvizsgálatot kellett végezni, hat hatásvizsgálatot²⁰ választott ki elemzésre (a további részleteket lásd: **II. melléklet**), és a következő hiányosságokat állapította meg:

A hatásvizsgálatok hiányosságai a hatások számszerűsítésének megalapozottságával kapcsolatban

35

A felülvizsgált hat hatásvizsgálat közül csak a GSP-ről szóló 978/2012/EU rendeletre vonatkozó hatásvizsgálat foglalta magában a kedvezményezett országokban jelentkező gazdasági hatások megalapozott adatforrásokon alapuló, átfogó elemzését.

36

A Koreai Köztársasággal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás hatásvizsgálatában²¹ kimutatott gazdasági hatások egy külső tanácsadók által elvégzett vizsgálaton²² alapulnak. Ez a tanulmány a számszerűsített általános egyensúlyi (*Computable General Equilibrium*, CGE) modellt veszi alapul, forrásadatként pedig a globális kereskedelmi elemzési projekt (*Global Trade Analysis Project*, GTAP) adatbázisát használja fel, amelyek eredendő korlátait és hiányosságait a 44–46. bekezdés ismerteti.

37

A vizsgált hat hatásvizsgálat között a GSP-re vonatkozó hatásvizsgáló Testület 2007-es működésbe lépése óta, és ezeket megfelelően be is nyújtották a testületnek minőségi felülvizsgálatra. Az utóbbi által a jelentéstervezetek minőségének javítása érdekében tett ajánlásokat a Bizottság nagyrészt figyelembe vette, és a tervezeteket nem kellett ismét benyújtani.

- 19 Az Európai Bizottság hatásvizsgálatokról szóló, 2009. január 15-i iránymutatása (SEC(2009) 92) és a korábbi, 2005. június 15-i hatásvizsgálatokról szóló iránymutatás (SEC(2005) 791).
- 20 A következőkre vonatkozó hatásvizsgálatok: Közép-Amerika, az Andok Közösség, Koreai Köztársaság, India, az általános tarifális preferenciák rendszerének 2009. január 1-jétől 2011. december 31-ig történő alkalmazásáról, illetve az 552/97/EK és az 1933/2006/EK rendelet, valamint az 1100/2006/EK és a 964/2007/EK bizottsági rendelet módosításáról szóló, 2008. július 22-i 732/2008/EK tanácsi rendelet (HL L 211., 2008.8.6., 1. o.), valamint az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 978/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 303., 2012.10.31., 1. o.).
- 21 Bizottsági szolgálati munkadokumentum, a Bizottságnak a Koreai Köztársasággal kötendő szabadkereskedelmi megállapodásnak az Európai Közösség és tagállamai nevében történő megtárgyalására való felhatalmazásáról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlást kísérő dokumentum, 2006. november 27-i hatásvizsgálat (SEC(2006) 1562).
- 22 Copenhagen Economics & Prof. J. F. Francois, *Economic Impact of a Potential FTA between the EU and South Korea* (Az EU és Dél-Korea közötti lehetséges szabadkereskedelmi megállapodás gazdasági hatása), 2007. március.

A hatásvizsgálatok hasznosságával és teljességével kapcsolatos hiányosságok

38

A GSP célja, hogy hozzájáruljon a globális szegénység elleni küzdelemhez, előmozdítsa a fenntartható fejlődést, és jobb védelmet biztosítson az EU pénzügyi és gazdasági érdekeinek²³. A 2014. január 1-jén elinduló GSP-rendszerre vonatkozó hatásvizsgálat²⁴ azonban a 85 lehetséges kedvezményezett ország közül csak tíz tekintetében vizsgálta a GSP-nek a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás előmozdítására vonatkozó általános célkitűzését²⁵. Az emberi jogokról és munkajogokról, a környezetről és a jó kormányzásról szóló nemzetközi egyezmények ratifikálásának és eredményes végrehajtásának szükségességét csak e tíz ország esetében vették figyelembe, a többi kedvezményezett ország esetében nem (lásd: **1. háttérmagyarázat**).

39

A hatásvizsgálati folyamat egyik kulcsfontosságú eljárási lépése az alapvető monitoringmutatók meghatározása, amely segítségével elvégezhető az elért eredmények utólagos értékelése²⁶.

40

A Számvevőszék által vizsgált mind a hat hatásvizsgálatban szerepeltek a monitoringot célzó intézkedések. Négyük esetében²⁷ azonban a Bizottság nem határozta meg, hogy mikor, milyen hatókörben és milyen mutatók segítségével kell értékelni az előnyben részesített lehetőség hatásosságát, és kinek a feladata lesz az értékelés elvégzése.

23 COM(2004) 461 végleges, 2004. július 7. Lásd még: Menetrend (Roadmap) (http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/88_trade_gsp_regulation_en.pdf) és SEC(2011) 536 végleges, 2011. május 10. (ez a GSP-ről szóló 978/2012/EU rendeletre hivatkozik).

24 SEC(2011) 536 végleges.

25 Lásd: a SEC(2011) 536 végleges 6. melléklete.

26 COM(2002) 276 végleges és a hatásvizsgálatokra vonatkozó iránymutatás.

27 A Közép-Amerikára, az Andok Közösségre, a Koreai Köztársaságra és Indiára vonatkozó hatásvizsgálatok.

1. háttérmagyarázat

Az emberi jogokról és munkajogokról, a környezetről és a jó kormányzásról szóló nemzetközi egyezmények ratifikálásának és eredményes végrehajtásának fontossága (példa)

2013. április 24-én Bangladesben összeomlott egy több ruhagyárnak otthont adó nyolcszintes épület (Rana Plaza), ami 1129 munkás halálához vezetett. Ez a baleset ráirányította a nyilvánosság figyelmét arra, hogy a fejlődő országokkal folytatott uniós kereskedelemnek nemcsak az uniós vállalkozások és fogyasztók olcsó ruházzal való ellátását kell biztosítani, hanem azt is, hogy ezeket a ruhákat a nemzetközi előírásoknak, például az ILO alapvető munkaügyi normáinak megfelelő munkakörülmények között gyártsák. 2013. július 8-án a Bizottság a bangladesi kormánnyal és az ILO-val karöltve közös kezdeményezést („Compact”) indított el a bangladesi ruhagyárakban dolgozók egészségügyi, biztonsági és munkafeltételeinek javítása érdekében.

41

Az ilyenfajta monitoringintézkedések szükségességére az Európai Szociális és Gazdasági Bizottság az EU és India közötti preferenciális kereskedelmi megállapodás tekintetében hívta fel a figyelmet. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság²⁸ javasolta „*olyan új vizsgálatok azonnali elvégzését [...], amelyek kifejezetten figyelembe veszik a szabadkereskedelmi megállapodásnak az EU és India civil társadalmára gyakorolt hatását (különös-képpen a 4. módozat, a kkv-k, a munkavállalói jogok, a nők, a fogyasztóvédelem, az informális gazdaság, a mezőgazdaság, a szegénység és az alapvető fontosságú termékekhez, például az életmentő gyógyszerekhez való hozzáférésre gyakorolt hatás vonatkozásában)*”.

42

A 2014. január 1-jén induló GSP-rendszerre vonatkozó hatásvizsgálatból az derül ki, hogy a GSP célkitűzéseinek egyike²⁹ az, hogy jobb védelmet biztosítson az EU pénzügyi és gazdasági érdekeinek. Annak ellenére, hogy az OLAF által a preferenciális kereskedelmi megállapodások területén végzett csalással kapcsolatos vizsgálatok többsége a GSP kedvezményezett országait érinti, a hatásosság monitoringjára szolgáló bizottsági mutatók közül egyik sem kapcsolódik sem csaláshoz, sem a vámok kijátszásához. Az érdekeltnek ezért semmilyen lehetőségük nincs arra, hogy ellenőrizzék a GSP csalással szembeni érzékenységét, illetve hogy mérjék a csalás és a vámok kijátszása elleni küzdelemben elért javulásokat.

Fenntarthatósági hatásvizsgálatok

43

A Számvevőszék tíz fenntarthatósági hatásvizsgálatot³⁰ elemzett, és az alábbiakban ismertetett hiányosságokat tárta fel.

A fenntarthatósági hatásvizsgálatok hiányosságai a hatások számszerűsítésének megalapozottságával kapcsolatban

44

A fenntarthatósági hatásvizsgálatokban a külső tanácsadók a számszerűsített általános egyensúlyi (CGE) modellt alkalmazták, a globális kereskedelmi elemzési projekt (GTAP) adatbázisa alapján. Ezt a modellt a nemzetközi szervezetek széles körben alkalmazzák, noha vannak korlátai (lásd: **V. melléklet**).

45

A Számvevőszék megállapította, hogy a GTAP régi adatokat használ³¹, amelyek egységességét és megbízhatóságát nem ellenőrizték kellőképpen, és ez hibás következtetésekhez vezethet a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban. A Bizottság csak korlátozott bizonyossággal rendelkezik a különböző régiók közötti, valamint az uniós tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok közötti statisztikai keret egységességével kapcsolatban.

- 28 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 1612/2011. sz. véleménye.
- 29 A SEC(2011) 536 végleges alapján.
- 30 A Chilével kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásokra, az AKCS-országokkal kötött hat gazdasági partnerségi megállapodásra, a Közép-Amerikára, az Andok Közösségre, a kilenc országgal kötött euro-mediterrán szabadkereskedelmi megállapodásokra, a Koreai Köztársaságra, a Mercosurra, Indiára, Kanadára és a Marokkóval kötött mély és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásra vonatkozó fenntarthatósági hatásvizsgálatok.
- 31 A CGE-modell céljából szociális elszámolási mátrixokat állítanak össze minden egyes régió tekintetében, de a GTAP legújabb változataiban a végső és a termelő célú felhasználásra szolgáló áruk technikai együttthatói és strukturái a 2000-es bázisúvra vonatkozó folyó áron számított forrás- és felhasználási táblákon alapulnak, annak ellenére, hogy az Eurostat (a Bizottság statisztikai szolgálata) jelenleg 2007-re, 2008-ra és 2009-re vonatkozó adatokkal is rendelkezik.

46

Arra, hogy a tagállamok számára véleményt nyilvánítsanak az adatok minőségéről, az Eurostat és a tagállami statisztikai intézetek lennének a legalkalmasabbak, a Kereskedelmi Főigazgatóság azonban nem kérte ki véleményüket a GTAP-ban felhasznált adatok minőségével kapcsolatban. A Számvevőszék 3/2010. különjelentésében³² megállapította, hogy a Bizottság nem merít kellően saját belső forrásaiból – mint az Eurostat – a tagállamokra vonatkozó konkrét adatok elérhetőségének megállapítása és az ilyen adatok rendelkezésre bocsátása céljából (például a tagállami statisztikai hivatalokkal együttműködve).

A fenntarthatósági hatásvizsgálatok hasznosságával és teljességével kapcsolatos hiányosságok

47

A fenntarthatósági hatásvizsgálat kellő időben történő elvégzése nagyon fontos ahhoz, hogy az felhasználható legyen a tárgyaló felek számára. Egy esetben azonban – a Chilével kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás esetében – előfordult, hogy a megállapodást már a fenntarthatósági hatásvizsgálat véglegesítése előtt aláírták.

48

A hatásvizsgálatok és a fenntarthatósági hatásvizsgálatok a preferenciális kereskedelmi megállapodások mezőgazdasági ágazatra gyakorolt hatásait elemzik. A közös agrárpolitika által a partnerországok helyi gazdaságaira gyakorolt hatást azonban csak a karibi országokkal folytatott regionális kereskedelemmel kapcsolatos fenntarthatósági hatásvizsgálatban mérték fel, miközben különböző nemzetközi szervezetek jelentéseiben (ILO³³, FAO³⁴) negatív hatásokról tesznek említést, különösen a gazdasági partnereségi megállapodásokat (GPM) illetően³⁵.

49

Ezen túlmenően a 2007. évi GPM-ekre vonatkozó fenntarthatósági hatásvizsgálat nem foglalkozik olyan, más fenntarthatósági hatásvizsgálatokban tárgyalt szempontokkal, mint például a szellemi tulajdon-jogokról szóló fejezet népegészségre gyakorolt hatása, amely például abból adódhat, hogy a generikus gyógyszerekhez való hozzáférés korlátozása kedvezőtlenül érintheti a kormányok közegészségügyi feltételek javítására való képességét. Ez kérdésessé teszi az elvégzett elemzés teljességét, mert a Bizottság mindazonáltal megfelelő ilyen értelmű védintézkedéseket illesztett a megállapodás szövegébe³⁶.

Időközi, illetve utólagos értékelés

50

A Számvevőszék elemezte a preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében 2012 végéig elvégzett összes utólagos értékelést³⁷, és a következőket állapította meg:

A hatások számszerűsítése egyes időközi, illetve utólagos értékelésekben

51

A Számvevőszék megállapította, hogy a Chilével kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás utólagos értékelésében és az EU GSP-rendszerének félidős értékelésében a Bizottság elvégezte a gazdasági eredmények átfogó, számszerű és tényadatokon alapuló elemzését. Az ökonometriai becslések mellett mindkét értékelés CGE-szimulációkat alkalmaz (lásd: 44–46. bekezdés és **III. melléklet**).

- 32 Lásd: a 3/2010. sz. különjelentés 70. bekezdése.
- 33 ILO, *Trade and employment from Myths to facts* (Kereskedelem és foglalkoztatás: a mítoszoktól a tényekig), 2011.
- 34 FAO, *The agricultural dimension of the ACP-EU Economic Partnership Agreements* (Az AKCS–EU gazdasági partnerségi megállapodások mezőgazdasági dimenziója), 2006.
- 35 Az EU és az AKCS-országok között szabadkereskedelmi térséget létrehozó preferenciális kereskedelmi megállapodások.
- 36 Az egyrészről a CARIFORUM-államok, másrészről az Európai Közösség és tagállamai közötti GPM 139. cikkének (2) bekezdése szerint „Az EK-fél és az aláíró CARIFORUM-államok megállapodnak, hogy a TRIPS-egyezmény 8. cikkében megállapított elveket e szakasz tekintetében alkalmazni kell. A felek megállapodnak továbbá, hogy a szellemi tulajdonjogok megfelelő és hatékony érvényesítése során figyelembe kell venni a CARIFORUM-államok fejlesztési szükségleteit, jogok és kötelezettségek tekintetében egyensúlyt kell teremteni a szellemi tulajdonjogok jogosultjai és alkalmazói között, és lehetővé kell tenni az EK-fél és az aláíró CARIFORUM-államok számára a közegészség és a közélet védelmét. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az gyengíti a felek és az aláíró CARIFORUM-államok azon képességét, hogy támogassák a gyógyszerekhez való hozzáférést.”
- 37 Az EU GSP-rendszerének félidős értékelése, az Euromediterrán Térség gazdasági integrációjáról szóló jelentés, az EU–Chile Társulási Megállapodás kereskedelmi pillére gazdasági hatásának értékelése és a hat uniós szabadkereskedelmi megállapodás utólagos értékelése.

Az időközi, illetve utólagos értékelések teljességével kapcsolatos hiányosságok

52

Hat preferenciális kereskedelmi megállapodás utólagos értékelése³⁸ a kereskedelmi forgalomra korlátozza a gazdasági hatások elemzését, és a megállapodások által a partnerországokban kifejtett hatásokra helyezi a hangsúlyt. A Bizottság nem végzett semmilyen ágazati elemzést, és a kereskedelmi forgalmat nem bontja mélyebben a mezőgazdasági és ipari termékek szintjénél.

53

Az euromediterrán országokra vonatkozó utólagos értékelő jelentés³⁹ a kereskedelmi liberalizáció gazdasági következményeinek alapos elemzését foglalja magában. Azt azonban nem határozták meg, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodás milyen hozzáadott értéket jelent az EU-ban az alapforgatókönyvhöz képest. Nem készült költség-haszon elemzés, és nem rendelkeztek jövőbeni utólagos értékelés készítéséről sem.

A GSP időközi értékelése szerint a szakpolitikai intézkedéssel még nem sikerült elérni valamennyi kívánt előnyt

54

A GSP-nek azt a célkitűzését illetően, hogy hozzá kell járulnia a globális szegénység elleni küzdelemhez, és elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést, az időközi értékelés vegyes eredményeket mutat. Egyrészt pozitív bizonyítékkal szolgál a következők tekintetében:

a) az EU a nagyobb fejlesztési szükséglettel bíró országok számára jobb preferenciális hozzáférést kínál;

b) az ökonometriai adatok szerint a preferenciák összességében valóban kedvezően hatnak a kereskedelemre és a beruházásra;

c) adatok támasztják alá, hogy a legkevésbé fejlett országok exportőrei valóban kihasználják a preferenciárréseket, és a hasznot nem csak az importőrök fölőzik le.

55

Másrészt a Bizottság úgy véli, hogy a GSP-nek segítenie kell a fejlődő gazdaságokat ipari exportjuk növelésében⁴⁰, valamint, hogy az ipari termékekre vonatkozó preferenciák biztosítása elősegítene az ilyenfajta kivitel fellendítését, és a szélesebb ipari bázis kialakítása révén hozzájárulna a diverzifikációhoz. A GSP időközi értékelése azonban azt mutatja, hogy nem növelte eredményesen a diverzifikációt⁴¹, és nincs egyértelmű bizonyíték arra, hogy a fejlődő országokban fokozódott volna a gazdasági növekedés⁴² vagy a fenntartható fejlődés⁴³.

38 Dél-Afrika, Mexikó, Marokkó, Tunézia, Chile és Jordánia.

39 Az értékelés nem terjedt ki Libanonra, a megszállt palesztin területre és Szíriára.

40 SEC(2011) 536 végleges.

41 Az uniós GSP-rendszer féldős értékelésének 7.1. pontja szerint nincs bizonyíték arra, hogy a GSP-rendszerek a kivitel bármilyen diverzifikálásához vagy új exporttermékek bevezetéséhez vezettek volna a kedvezményezett országok részéről.

42 Az uniós GSP féldős értékelésének 7.1. pontja szerint „az arra vonatkozó adatok, hogy a preferenciárrések milyen mértékben függnek össze a fejlődés mutatóival, rendkívül vegyesek, és nem rajzolódik ki világos kép, amely arra engedne következtetni, hogy a preferenciák különösen célzottan a leginkább szükséglet szenvedő/legsérülékenyebb országok felé irányulnának... nagyon is lehetséges, hogy a GSP-rendszer az adott országok fejlődésében fontos szerepet játszott. A lényeg azonban az, hogy összességében nincsenek olyan határozott bizonyítékok, amelyek ezt alátámasztanák.”

43 Az uniós GSP féldős értékelésének 7.1. pontja a következőképpen figyelmeztet: „Noha bizonyos adatok alátámasztják, hogy a GSP+ rendszer pozitív hatással lehet adott egyezmények ratifikálására, az azt alátámasztó bizonyítékok, hogy a vonatkozó egyezményeket (különösen a munkaügyi normák tekintetében) ténylegesen és tevőlegesen végre is hajtják, jóval kevésbé meggyőzőek.”

Hiányosak a kiválasztott tagállamok hatóságai által alkalmazott vámellenőrzések

56

Az illetékes hatóságok (a tagállamok, a kedvezményezett, illetve partnerország és a Bizottság) által végzett ellenőrzéseknek, valamint a közigazgatási együttműködés irányításának biztosítania kell a preferenciális kereskedelmi megállapodások helyes végrehajtását, és ezáltal a jogos gazdasági és pénzügyi érdekek védelmét.

57

A Számvevőszék öt tagállamban felülvizsgálta a vámhatóságok által a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra alkalmazott általános kontrollstratégiát (lásd: 23. bekezdés). Az a kontrollstratégia a megfelelő, amely a bizonytalanság fokának bevezetése érdekében valamilyen véletlenszerű elemet is magában foglaló, hatásos kockázatelemzésen alapul.

A kontrollstratégia és a kockázatkezelés hiányosságai

58

A Számvevőszék a kontrollmechanizmusok hatásosságát két véletlenszerű minta segítségével vizsgálta. A Számvevőszék a kiválasztott tagállamok mindegyike esetében egy-egy – a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében megvalósult, 60 elévült⁴⁴, 2009. évi importszállítmányból álló – statisztikai⁴⁵ mintát vizsgált meg. E minta kettős célt szolgált:

- a) annak ellenőrzése, hogy az importszállítmányok megfeleltek-e a kedvezményes tarifális elbánás igénybevételéhez előírt összes feltételnek, és hogy a vámellenőrzések képesek voltak-e feltárni az ilyen feltételek nem teljesülésének eseteit, és még elévülés előtt behajtani a felmerült vámtartozást;
- b) amennyiben a vámtartozást nem hajtották be időben, megakadályozva az elévülést, az uniós költségvetést érő végleges veszteségek összegének extrapolálása.

59

A Számvevőszék Németországban, Franciaországban és az Egyesült Királyságban az uniós költségvetés számára potenciálisan veszteséget okozó hiányosságokat állapított meg a kontrollstratégia és a kockázatkezelés területén.

- 44 A Közösségi Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdése szerint a vámtartozás keletkezésétől számított 3 év lejártá után az adóssal már nem lehet közölni a tartozás összegét. Így a rendezetlen összegek ezen időszak lejártával elévülnek.
- 45 Az áruk vámértékén alapuló pénzegységalapú minta (MUS). A lényegességet 5%-ban, a konfidenciaszintet pedig 95%-ban határozták meg.

60

Németországban a Számvevőszék hiányosságokat állapított meg a preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos kockázatkezelési rendszerre vonatkozóan: a kockázati profilok eredményeinek értékeléséhez manuális beavatkozásra van szükség, ez pedig időigényes, bonyolult és megterhelő; 2011-ben és 2012-ben csak egy új helyi kockázati profilt⁴⁶ vezettek be a rendszerbe; és az importőrök vámkezelést követő utólagos ellenőrzésre való kiválasztása nem veszi kellőképpen figyelembe a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra jellemző sajátos elvülési kockázatot⁴⁷.

61

Franciaországban más kritériumokkal együtt figyelembe veszik a preferenciális származást is. A preferenciális származást azonban a kockázatkezelési rendszer nem kezeli prioritásként.

62

Az Egyesült Királyságban a vámhatóságok a preferenciális kereskedelmi megállapodások alapján beérkező importszállítmányok okmányellenőrzése során elfogadják a szállítási és származási bizonyítványok másolatát is. E bizonyítványok hitelességével kapcsolatban csak az eredeti példányok nyújthatnak teljes bizonyosságot. Ezen túlmenően az egyszerűsített nyilatkozattételi eljárás⁴⁸ és a helyi vámkezelési eljárás⁴⁹ keretében beérkező importszállítmányokra irányulóan igen kis gyakorisággal végeztek okmányellenőrzéseket⁵⁰. Ami a vámkezeléseket követő utólagos ellenőrzéseket illeti, a preferenciális kereskedelmi megállapodásokat nem választották ki ellenőrzési témakörként.

63

Ezeket a hiányosságokat a potenciális bevételkiesés e három tagállamban megállapított összege is megerősítette. A Számvevőszék a 2009. évi mintában talált hibák extrapolálásával megállapította, hogy az e tagállamokban az elvülés miatt kockázatnak kitett vámok becsült összege 655 millió euró⁵¹. Ez az öt kiválasztott tagállamban az adott évben beszedett importvámok bruttó összegének mintegy 6%-ának felel meg.

64

A szükséges alátámasztó bizonyítékok hiányában az áruk nem részesülhetnek preferenciális tarifális elbánásban. A feltárt hibák között szerepel a származási vagy szállítási bizonyítványok hiánya, a közvetlen szállítás bizonyítékának hiánya, olyan esetek, amikor a bizonyítványokról hiányzik a kedvezményezett, illetve partnerország illetékes hatóságainak aláírása vagy bélyegzője, vagy azokon olyan bélyegző szerepel, amely nem egyezik meg az utóbbi hatóságok részéről a Bizottsággal közölt hiteles bélyegzővel, valamint az importszállítmány igazoló dokumentumaival nem egyező bizonyítványok. Ezeknek a hibáknak a 10%-a Németországban, 11%-a Franciaországban, 38%-a pedig az Egyesült Királyságban fordult elő.

65

A Számvevőszék az öt tagállam mindegyikében ellenőrzött egy preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében érkező, 30 darab 2011. évi importszállítmányból álló második statisztikai mintát is, a következők megállapítása céljából:

- az importszállítmányok jogosultak voltak-e kedvezményes tarifális elbánás igénybevételére, és ha nem;
- a vámhatóság megkezdte-e a szabályoknak nem megfelelő esetek közigazgatási együttműködés útján történő utólagos ellenőrzését.

- A kockázati kritériumok és ellenőrzési területek (pl. árutípusok, származási országok) olyan együttese, amely jelzi a kockázat fennállását, és kontrollintézkedés végrehajtására irányuló javaslatot vezet.
- Az elvülés elkerüléséhez figyelembe kell venni, hogy a kedvezményezett, illetve partnerországoknak legfeljebb tíz hónapon belül választ kell adniuk a közigazgatási együttműködés iránti megkeresésre.
- Egyszerűsített eljárás, amelynek keretében a kereskedő vám elé állítja az árut, majd a részletes standard nyilatkozat helyett egyszerűsített vámáru-nyilatkozatot vagy kereskedelmi okmányt (pl. számlát) nyújt be.
- Egyszerűsített eljárás, amelynek során a kereskedő a telephelyén (vagy a megjelölt helyen) veszi át az árut, a vámáru-nyilatkozat benyújtása és az áru kiadása pedig rendszerint a kereskedő saját nyilvántartásában való rögzítéssel történik.
- A kockázatkezelési rendszer 2009-ben és 2010-ben egyetlen ilyen, preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében érkező importszállítmányra vonatkozó vámáru-nyilatkozatot sem választott ki utólagos okmányellenőrzésre, 2011-ben és 2012-ben pedig az okmányellenőrzésre kiválasztott ilyen vámáru-nyilatkozatok százalékaránya 0,0209%, illetve 0,0289% volt.
- Németország esetében 167 millió euró, Franciaország esetében 176 millió euró az Egyesült Királyság esetében pedig 312 millió euró.

66

E minta eredményeiből az derült ki, hogy Németországban, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban hiányosságok jellemzik a kontrollokat. A feltárt hibák hasonlítanak a 2009. évi minta esetében feltárt hibákhoz: a származási vagy szállítási bizonyítványok hiánya, olyan esetek, amikor a bizonyítványokon olyan bélyegző szerepel, illetve a bizonyítványt olyan vámhivatal adta ki, amely nem egyezik meg a kedvezményezett, illetve partnerország hatóságai által a Bizottsággal közölttel, valamint a behozatal igazoló dokumentumával nem egyező bizonyítványok. Ezeknek a hibáknak a 7%-a Németországban, 7%-a Spanyolországban, 23%-a pedig az Egyesült Királyságban fordult elő.

67

A 2011. évi mintában feltárt hibák azonban 2014-ig nem évülnek el, és addig a tagállami vámhatóságok elküldhetik a szállítási és származási bizonyítványokat a kedvezményezett, illetve partnerországoknak, hogy azokat a közigazgatási együttműködési megállapodások alapján ellenőrizzék. Az eredményül kapott tartozás még behajtható, ezért a Számvevőszék nem extrapolálta a feltárt hibákat.

A közigazgatási együttműködés irányításának hiányosságai a kiválasztott tagállamok hatóságainál

68

A preferenciális elbánással kapcsolatos indokolt kétség esetén vagy véletlenszerű jelleggel a tagállamok hatóságai közigazgatási együttműködésre irányuló megkereséseket küldenek a kedvezményezett, illetve partnerországoknak. Az első esetben, ha tíz hónapon belül nem érkezik válasz, vagy a válasz nem kielégítő, a kedvezményes tarifális elbánást el kell utasítani, és kezdeményezni kell a behajtást⁵². A véletlenszerű megkeresések esetében a kedvezményes tarifális elbánást fenntartják, amennyiben nem érkezik válasz a kedvezményezett, illetve partnerországtól.

69

A Számvevőszék a közigazgatási együttműködési megállapodásokat egy 2011-ben az egyes kiválasztott tagállamok által a kedvezményezett, illetve partnerországoknak küldött, 30 megkeresésből álló további minta alapján vizsgálta. A vizsgálat célja tehát annak eldöntése volt, hogy:

- miután lejárt az eredeti válaszadási határidő (rendszerint hat hónap), küldtek-e emlékeztetőt a kedvezményezett, illetve partnerországnak;
- ha a további négy hónapos határidőn belül sem érkezett válasz, vagy a válasz nem volt kielégítő, kezdeményeztek-e behajtási intézkedést.

70

A Számvevőszék Spanyolországban, Franciaországban és Olaszországban állapított meg hiányosságokat a közigazgatási együttműködés irányításában.

71

Spanyolországban a spanyol vámhatóság 11 megkeresést küldött a Fülöp-szigeteknek, de a leveleket kézbesítés nélkül visszaküldték. A spanyol vámhatóság semmilyen intézkedést nem tett annak érdekében, hogy más módot találjon a kedvezményezett ország illetékes hatóságaival való kapcsolatfelvételre, vagy megkezdje a tartozás utólagos behajtását.

52 Feltéve, hogy teljesül a vonatkozó rendelkezésekben és az ítélkezési gyakorlatban – nevezetesen a Bíróság által a C-293/04. sz. Beemsterboer ügyben 2006. március 9-én hozott ítéletben (EBHT 2006., I-2284. o.) – meghatározott összes feltétel.

72

Olaszországban a vámhatóságok 2013 februárjáig nem indítottak el utólagos beszédést annak ellenére, hogy a kedvezményezett ország négy közigazgatási együttműködés iránti megkeresésre adott válaszában megerősítette, hogy az áruk nem jogosultak preferenciális elbánásra. Tíz másik esetben késett az utólagos beszédési eljárás.

73

A francia hatóságok nem indítják el az utólagos beszédést, ha a kedvezményezett, illetve partnerország késedelmesen válaszol a közigazgatási együttműködés iránti véletlenszerű megkeresésekre.

A francia vámhatóságok még azokban az esetekben sem hoznak behajtási intézkedést, amikor ezek a késedelmes válaszok megerősítik, hogy a szállítási bizonyítványok vagy származási bizonyítványok valóban érvénytelenek vagy nem hitelesek (lásd: 68. bekezdés).

A tagállamok kockázatkezelési rendszereibe nem mindig épülnek be a kölcsönös segélynyújtási értesítések

74

Ha az OLAF olyan műveletekről szerez tudomást, amelyek ténylegesen vagy vélhetően sértik a preferenciális kereskedelmi megállapodások rendelkezéseit, kölcsönös segélynyújtási értesítést ad ki a tagállamoknak. Ahhoz, hogy megakadályozzák az uniós költségvetést érő veszteségeket, a tagállamoknak ezt az információt be kell illeszteniük kockázatkezelési rendszereikbe.

75

A Számvevőszék az öt kiválasztott tagállam mindegyikében megvizsgált egy, az OLAF által kiadott kölcsönös segélynyújtási értesítések hatálya alá tartozó, 30 importszállítmányból álló mintát. Megállapította, hogy Németország, Spanyolország és Franciaország a vonatkozó információkat nem illesztette be kockázatkezelési rendszereibe.

A behajtási eljárások a kiválasztott tagállamok közül háromban hibákat tartalmaztak

76

A Számvevőszék ellenőrizte, hogy a kiválasztott tagállamok azonnal reagáltak-e az OLAF jelentéseire. Ezek a jelentések összefoglalják a származási vizsgálatok eredményeit, és a tagállamok ezek alapján azonosíthatják a kedvezményes tarifális elbánásra nem jogosult importszállítmányokat, és kezdeményezhetik vámtartozás behajtását. A tagállami vámhatóságoknak ezt a behajtási eljárást három hónapon belül el kell indítaniuk⁵³. Bármely késedelem a vámtartozás elévüléséhez vezethet.

77

A Számvevőszék két olyan, összesen több mint 2 millió euró összegű ügyet tárt fel Spanyolországban, illetve az Egyesült Királyságban, amelyek a tagállami vámhatóságok OLAF-jelentésekre adott késedelmes reakciója miatt elévültek. Egy másik esetben a francia vámhatóságok nem indítottak behajtási eljárást, noha spanyol partnereik értesítették őket egy szállítási bizonyítvány érvénytelenségéről.

53 A Bíróság a C-442/08. sz. *Európai Bizottság kontra Német Szövetségi Köztársaság* ügyben, 2010. július 1-jén hozott ítéletében a jogszerűen fizetendő importvámok adóssal való közlésére megszabott, a levél Bizottság általi elküldésétől számított három hónapos időszakra hivatkozott (47., 59. és 81. bekezdés).

78

Az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása érdekében a vámjog döntéshozatali joggal ruházta fel a Bizottságot a visszafizetésre és az elengedésre irányuló kérelmek tekintetében⁵⁴. A Bíróság által a C-375/07. sz. Heuschen és Schrouff ügyben, 2008. november 20-án hozott ítélet kimondja, hogy „amennyiben tehát a behozatali vám beszedését elrendelő határozat elleni keresetet elbíráló nemzeti bíróság [...] az előtte indult eljárás során tudomást szerez arról, hogy [...] a Bizottsághoz fordultak, e nemzeti bíróság nem hozhat olyan határozatot, amely ellentétes a Bizottság [...] határozatával [...]. Ez azt is jelenti, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, amely nem végezheti el az értékelést a Bizottság helyett, felfüggesztheti az eljárást a Bizottság határozathozataláig”.

79

Ezen ítélet alapján a tagállami bíróságoknak a Bizottság határozathozataláig nem szabad ítélkeznie az ügyekben. A Számvevőszék azonban feltárt egy esetet Spanyolországban, amikor a tagállami bíróság nem függesztette fel eljárását, annak ellenére, hogy az ügyet határozathozatalra benyújtották a Bizottsághoz. Az uniós költségvetést emiatt több mint 600 000 euró veszteség érte.

80

Fennáll annak a kockázata, hogy az importőrök mindkét szintet megkeresik az üggyel, és a legkedvezőbbet választják, hátráltatva ezzel az elengedési és visszafizetési rendszer hasznosságát és hatásosságát.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében hiányos a tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok Bizottság általi felügyelete

81

A Számvevőszék felülvizsgálta a Bizottság monitoring- és ellenőrzési tevékenységét, amelynek célja a preferenciális kereskedelmi megállapodások megbízható és egységes végrehajtásának biztosítása a tagállamokban és a kedvezményezett, illetve partnerországokban, és a következő hiányosságokat tárta fel.

A Bizottság előzetes értékelést kevés esetben, a preferenciális elbánásban részesülő országokban helyszíni monitoringot pedig egyáltalán nem végzett

82

A Bizottságnak fel kell mérnie, hogy a kedvezményes elbánásban részesülő ország (vagy országcsoport) folyamatosan képes-e a megállapodás, valamint a kapcsolódó szabályok és eljárások kockázatalapú alkalmazására⁵⁵. A Számvevőszék megállapította, hogy ilyen előzetes értékelésekre csak korlátozott számú partnerország tekintetében került sor.

54 A vámok elengedésére, illetve visszafizetésére és az utólagos beszedés elengedésére irányuló kérelmek a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelkezéseinek 871. és 905. cikke szerint.

55 A 2005. március 16-i COM(2005) 100 végleges 3.2. pontja alapján.

83

A vonatkozó bizottsági közlemény⁵⁶ szerint a kedvezményes elbánásban részesülő országokban helyszíni monitoringot kell végezni. A Bizottság nem végzett ilyen helyszíni monitoringot a rendszer helyes végrehajtásának ellenőrzése céljából.

84

Ez jelentős pénzügyi következményekhez vezethet, mivel a helyszíni monitoring hiánya alátámaszthatja az importőrök utólagosan beszedett vámtartozás visszafizetésére vagy elengedésére irányuló követeléseit, ha kiderül, hogy az áruk nem voltak jogosultak preferenciális elbánásra⁵⁷.

85

Ezen túlmenően a bizottsági közlemény időszakos jelentési rendszert ír elő a kedvezményezett országok számára a preferenciális származás általuk végzett kezelése és ellenőrzése tekintetében. A Számvevőszék ellenőrizte, hogy a GSP-országokban létrehozta-e ilyen rendszert, és megállapította, hogy ez nem történt meg.

86

A Számvevőszék megvizsgálta a Bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodások területén folytatott ellenőrzési tevékenységét is, és megállapította, hogy a preferenciális származással kapcsolatos ügyekkel rendszerint a tagállamokban a hagyományos saját forrásokra irányuló ellenőrzéseinek keretében foglalkozik, beleértve az ezzel kapcsolatos kontrollstratégiát. Hagyományos saját forrásokkal kapcsolatos vizsgálatok a kedvezményezett, illetve partnerországokban nem végezhetők.

A Bizottság lépéseket tett a közigazgatási együttműködési megállapodások gördülékeny működésének biztosítása érdekében, de továbbra is állnak fenn problémák

87

A Bizottság a közigazgatási együttműködés területén törekedett annak biztosítására, hogy a tagállamok, a kedvezményezett országok és a Bizottság között a közigazgatási együttműködés keretében zavartalanul és racionalizált módon folyjon a szükséges információk továbbítása.

88

A kiválasztott tagállamok azonban arról tájékoztatták a Számvevőszéket, hogy a közigazgatási együttműködés iránti megkeresésekre késedelmes válaszokat kaptak, illetve a válaszok nem voltak megfelelő minőségűek olyan országok esetében, mint például a Fülöp-szigetek, India, Indonézia, Malajzia, Vietnam, a Dominikai Köztársaság és az Egyesült Arab Emírségek.

89

A Bizottság rendszeresen statisztikai adatokat kér a tagállamoktól a kedvezményezett, illetve partnerországoknak küldött közigazgatási együttműködés iránti megkeresésekre vonatkozóan. A monitoringtevékenység megtervezése és a kiemelt figyelmet igénylő országok kiválasztása ezen információk alapján történik. A tagállamok által biztosított információk minősége azonban nem volt megfelelő, mert nem lehetett különbséget tenni a véletlenszerűen küldött megkeresések és az indokolt kétség esetén küldött megkeresések között (lásd: 68. bekezdés).

56 Lásd: 55. lábjegyzet.

57 A Bíróság a C-204/07P. sz. ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy amennyiben egy adott esetben a Bizottság az említett társulási megállapodás keretében rendelkezésére álló felügyeleti és ellenőrzési jogkört a megállapodás megfelelő alkalmazásának a biztosítása érdekében nem használta ki teljes mértékben, a mulasztása a Közösségi Vámkódex 239. cikke értelmében különleges helyzetet alapol meg, amely igazolja a hamis vagy szabálytalan bizonyítványok alapján beszedett behozatali vámok visszafizetését vagy elengedését.

Az OLAF származási vizsgálatainak alapvető fontosságúak, de pénzügyi nyomon követésükben hiányosságok tapasztalhatók

90

Az OLAF amellet, hogy kölcsönös segítségnyújtási értesítéseket küld ki a tagállamoknak, hogy figyelmeztesse őket a származási feltétel megkerülésével összefüggő gyanús importszállítmányokra, származási vizsgálatokat végez a kedvezményezett, illetve partnerországokban, hogy az illetékes hatóságokkal együttműködve megbizonyosodjon arról, hogy az Unióba importált áruk valóban jogosultak voltak-e a kedvezményes tarifális elbánásra. Ahhoz, hogy meggyőződjön arról, hogy az OLAF a preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében eredményesen védi-e az EU pénzügyi érdekeit, a Számvevőszék egy tíz preferenciális származási vizsgálatból álló mintát vizsgált meg. A Számvevőszék megállapította, hogy egy vizsgálat kivételével⁵⁸ az OLAF sikeresen bizonyította, hogy az importáruk nem voltak jogosultak a kedvezményes tarifális elbánásra.

91

Azok a teljesítménymutatók, amelyek segítségével az OLAF jelenleg értékeli vizsgálatainak hatásosságát és hatékonyságát (pl. megnyitott és vizsgálathoz vezető ügyek száma, ajánláshoz vezető vizsgálatok száma), nem létesítenek összefüggést az ügy, a hagyományos saját források érintett összege és a ténylegesen behajtott összeg között.

92

A Számvevőszék megállapította, hogy az OLAF vizsgálatainak pénzügyi nyomon követésekor egyes esetekben elévülés következett be, mert a tagállamok nem hajtották be kellő időben a tartozásokat⁵⁹, illetve egyes esetekben nem lehetett megállapítani, hogy az OLAF jelentésében megbecsült összegű kijátszott vámokat ténylegesen milyen arányban hajtották be⁶⁰.

Nem alkalmaznak kellő mértékben megelőző és reaktív intézkedéseket az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére

93

A Számvevőszék más bizottsági tevékenységeket is megvizsgált, amelyek az arra nem jogosult áruk kedvezményes tarifális elbánás alapján történő behozatalának megakadályozása, és amennyiben az áruk arra jogosultak, a hagyományos saját források behajtása révén szolgálják az EU pénzügyi érdekeinek védelmét.

94

A tagállamok nem mindig hoztak megfelelő, a kölcsönös segítségnyújtási értesítések kézhez vételekor végrehajtandó intézkedéseket (pl. garancia nyújtása a vizsgálat alatt álló importszállítmányokra).

58 A vizsgálat tárgya a vámárnyilatkozat szerint thaiföldi származású szurimi (halpaszta) behozatala volt.

59 Spanyolország és Egyesült Királyság, lásd: 77. bekezdés.

60 Az Egyesült Királyság.

95

Az ilyen intézkedések hiánya miatt a tagállamok bizonyos összegeket behajthatatlannak nyilvánítanak, ha az importőr fizetéseképtelenné válik, és megszünteti gazdasági tevékenységeit (lásd: **2. háttérmagyarázat**).

96

Elégtelen ellenőrzés vagy az együttműködés – például a csalás ellenes vizsgálatokban a segítségnyújtás – elmulasztása esetén elővigyázatossági és óvintézkedéseket kell alkalmazni. Ezek közé az intézkedések közé tartoznak az importőröknek küldött figyelmeztetések⁶¹, a preferenciák felfüggesztése, amennyiben ezt előirányozták⁶², és a vétkes ország lehetséges pénzügyi felelősségre vonása⁶³.

97

A tagállamoknak közölniük kell a Bizottsággal⁶⁴ a visszafizetett, illetve elengedett hagyományos saját források összegét vagy a kedvezményezett, illetve partnerországok hatóságai által elkövetett adminisztratív hibák miatt elengedett utólagos behajtások összegét. A 2007–2012-es időszakban az ily módon kieső hagyományos saját források összege meghaladta az 5 millió eurót. Ez végleges veszteséget jelent az uniós költségvetés számára.

98

E helyzet kezelése érdekében a Bizottság a 2006 óta tárgyalt összes preferenciális kereskedelmi megállapodásba

beillesztette az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradékot. Ez pozitív lépés az EU pénzügyi érdekeinek védelmében.

99

A **3. háttérmagyarázat** további példákkal szolgál a megelőző és reagáló intézkedések nem kellő mértékű alkalmazására.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások jogi rendelkezései nem tartalmazzák elég biztosítékot az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez

A kumulációs szabályok összetett jellege

100

A kumuláció lehetővé teszi, hogy az „A” országból származó termékeket „B” országban tovább feldolgozzák, vagy „B” országból származó termékekhez hozzáadják, mintha ezek a termékek „B” országból származnának. Az eredményül kapott termék „B” országból származónak minősül. Az egyes kedvezményezett, illetve partnerországokban a származó termékek tekintetében végzett megmunkálásnak vagy feldolgozásnak nem kell „kielégítő mértékű megmunkálásnak vagy feldolgozásnak” lennie (amint azt a standard származási szabályok meghatározzák)⁶⁵.

61 A Közöségi Vámkódex 220. cikkének (2) bekezdése b) pontja szerint az importőrök az utólagos könyvelésbe vételtől való eltekintésre irányuló kérelmeikben végül nem hivatkozhatnak jóhiszeműségre, amennyiben a Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közleményt tett közzé, amely szerint megalapozott kétség merült fel azzal kapcsolatban, hogy a kedvezményezett államban helyesen alkalmazzák-e a kedvezményes rendszert.

62 Az úgynevezett csalás elleni záradék.

63 Az úgynevezett adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradék. Ez jellemzően a következőképpen szól: „Az illetékes hatóságok által a preferenciális rendszernek a kivételkor történő megfelelő igazgatása, és különösen a jelen megállapodás jegyzőkönyvének a „származó termékek” és az igazgatási együttműködés fogalom meghatározását érintő rendelkezéseinek alkalmazása során elkövetett olyan hiba esetén, amelynek hatása van az importilletékekre, az ilyen helyzetben érintett szerződő fél felkérheti a(z) megállapodás szerinti intézményi testületet, hogy vizsgálja meg a probléma megoldását célzó megfelelő intézkedések meghozásának lehetőségét.”

64 A Közöségi Vámkódex végrehajtási rendelkezéseinek 871. és 905. cikke alapján (visszafizetési és elengedési ügyek); a Közöségi Vámkódex végrehajtási rendelkezései 870. cikkének (1) bekezdése és 904a. cikkének (1) bekezdése alapján (a Költségvetési Főigazgatóságnak bejelentett ügyek felsorolása); és a Közöségi Vámkódex végrehajtási rendelkezései 870. cikkének (2) bekezdése és

A vámtartozások beszedésének elmaradása azért, mert a tagállam nem hozott megelőző és reagáló intézkedéseket (példák)

2007-ben a lengyel vámhatóság megpróbálta behajtani a Törökországból származó fokhagyma hamis szállítási bizonyítvány alapján történt behozatalával kapcsolatban esedékes vámtartozásokat. A behajtás az importőr fizetéseképtelensége miatt sikertelen volt. 0,4 millió eurót nyilvánítottak behajthatatlannak, és ez az összeg 2012-ben elveszett az uniós költségvetés számára.

Ez a helyzet garancia biztosításával megelőzhető lett volna.

101

A kedvezményezett, illetve partnerországok a kereskedelmi tárgyalások során kérik a kumuláció alkalmazását, hogy kivitelük teljes mértékben élvezhesse a preferenciális kereskedelmi megállapodás előnyeit, különösen amennyiben nem rendelkeznek a megfelelő ipari infrastruktúrával ahhoz, hogy elvégezzék a standard származási szabályok által előírt feldolgozást.

102

A kumulációs szabályok nagyon összetettek, és megkövetelik, hogy a kedvezményezett, illetve partnerországok hatóságai magas fokú szakértelemmel rendelkezzenek, és jól ismerjék ezeket a bonyolult szabályokat. Ami azt illeti, több OLAF-vizsgálat⁶⁶ során megállapítást nyert, hogy egyes kedvezményezett országokban hiányzik a GSP összetett kumulációs szabályainak megértéséhez szükséges igazgatási kapacitás.

904a. cikkének (2) bekezdése alapján (az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságnak bejelentett ügyek felsorolása).

65 Jellemzően az exportárúk végső értékén belül bizonyos százalékarány hozzáadása.

66 Pl. : az OLAF Seychelle-szigeteken, Kolumbiában, Salvadorban, Ecuadorban és Thaiföldön végzett, tonhalra irányuló vizsgálatai. A Holland Antillákról származóként bejelentett nyers nádcukor importszállítmányaival kapcsolatos curacaói vizsgálat. A kerékpároknak a GSP-rendszer keretében az EU-ba történő kivitelével kapcsolatos kambodzsai vizsgálat.

3. háttérmagyarázat

A Számvevőszék megállapította, hogy a csalás elleni fellépést és az EU pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló egyes megelőző és reagáló intézkedéseket a Bizottság nem kellő mértékben alkalmazta

- A Thaiföldről származó tonhal behozatalával kapcsolatban az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság két évvel azután tett közzé az importőröknek szóló közleményt, hogy az OLAF erre felkérte. Ezen túlmenően az OLAF szerint meg lehet vizsgálni, hogy érdemes-e javaslatot tenni a Thaiföldről származóként bejelentett feldolgozott tonhaltermékekre alkalmazandó preferenciális rendszer felfüggesztésére. A Bizottság nem tett javaslatot ilyen felfüggesztésre.
- A Bizottság egy Horvátországból származó cukortermékek behozatalára vonatkozó, importőröknek szóló közleményt nem tett közzé sem szlovák, sem magyar nyelven⁶⁷. Ha a közleményt megjelentették volna ezeken a nyelveken, az importőr nem hivatkozhatott volna a jóhiszeműségre⁶⁸ (az egymillió eurós összeg be nem hajtásának egyik okára)⁶⁹.
- A Bizottság a Salvadorból származó tonhal behozataláról szóló, importőröknek szóló közlemény közzétételét követően nem hozott semmilyen intézkedést⁷⁰. Ez annak ellenére így történt, hogy egy közlemény⁷¹ előírja a Bizottság számára, hogy kövesse nyomon a behozott tonhal származásának utólagos ellenőrzését. E nyomon követés eredményeképpen kell a Bizottságnak eldöntenie, hogy javasolja-e a tarifális preferenciák visszavonását.
- A Koreai Köztársasággal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásban nem szerepeltettek csalás elleni záradékot. Az OLAF több kölcsönös segítségnyújtási értesítést adott ki⁷² az ezen országból származó importszállítmányok származásának helytelen megjelölésével kapcsolatban.

67 Horvátország 2013. július 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz.

68 A Közösségi Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának ötödik albekezdése alapján.

69 A 2010. október 21-i bizottsági határozat, amely megállapítja, hogy egy meghatározott esetben (REC 03/2010) indokolt a behozatali vámok utólagos könyvelésbe vételének mellőzése.

70 HL C 132., 2010.5.21., 15. o.

71 HL C 348., 2000.12.5., 4. o.

72 Többek között a 2007/002., a 2007/022., a 2007/047. és a 2010/027. kölcsönös segítségnyújtási értesítés.

103

Továbbá, a kumulációnak a kijátszás elkerülése érdekében azonos származási szabályokkal rendelkező országok között kell megvalósulnia. A jelenlegi GSP-rendszerben azonban annak ellenére megtartották az azonos regionális csoportba tartozó országok közötti meglévő kumulációs lehetőségeket, hogy a származási szabályok bizonyos esetekben különbséget tesznek a legkevésbé fejlett országok, illetve más kedvezményezett országok között.

A származási bizonyítványok és szállítási bizonyítványok saját igazolással való kiváltása

104

A Számvevőszék 2003. évi éves jelentésében megállapította, hogy a saját források szempontjából előnyös lenne a saját igazolás – számlanyilatkozat révén történő – fokozott alkalmazása a származás igazolására. Ennek az az oka, hogy a jelenlegi rendelkezések alapján az importőrök nem igényelhetik a vámok visszafizetését, illetve elengedését vagy az utólagos behajtástól való eltekintést⁷³ a kedvezményezett, illetve partnerország hatóságainak adminisztratív hibái miatt, ha számlanyilatkozatot vagy más saját igazolást használnak. A saját igazolás fokozottabb alkalmazása jelentősen csökkentené a kereskedők preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos jogvitáit.

105

A származási bizonyítványok és a szállítási bizonyítványok alkalmazása azonban még mindig széles körben elterjedt.

A csalással szembeni fellépéssel kapcsolatos jogi hatáskörök korlátozottak

106

A kölcsönös preferenciális kereskedelmi megállapodások esetében korlátozottak a csalással szembeni fellépés lehetőségei. Az OLAF megállapításaihoz kapcsolódó vámok behajtásához azon partnerország hatóságainak, amelyben a szabálytalanságokat felfedezték, el kell ismernie ezeket, és érvénytelennek kell nyilvánítania az indokolatlanul kiállított bizonyítványokat (lásd: **4. háttérmagyarázat**).

73 A Közöségi Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 236. cikkének (1) bekezdése alapján.

„Mexikói” fokhagyma?

Egy 2012 márciusában Spanyolországba importált fokhagymaszállítmányról, amelyet mexikói származásúként jelentettek be, az e szállítmányból vett mintán az OLAF kérésére elvégzett laboratóriumi vizsgálat alapján megállapították, hogy kínai származású. A spanyol hatóságok nem tudták utólagosan behajtani a Kínából származó fokhagyma behozatalára alkalmazandó kijátszott vámokat, mert a mexikói hatóságok 2013 augusztusában, a spanyol hatóságok által küldött közigazgatási együttműködés iránti megkeresésre adott válaszukban megerősítették a származási bizonyítványok érvényességét.

Jelenleg több tagállamban (pl. az Egyesült Királyságban) is folynak mexikói származásúként bejelentett, de a bizonyítékok alapján kínai származású fokhagyma behozatalával kapcsolatos ügyek, de a Bizottság azt javasolta a tagállamoknak, hogy ne függesszék fel vagy utasítsák el a preferenciális elbánást anélkül, hogy kérnék a mexikói hatóságoktól a vonatkozó származási bizonyítványok ellenőrzését.

107

A Számvevőszék megállapította, hogy a Bizottság nem megfelelően értékeli a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatását, és hogy a bevételek hiánytalan beszedése nem biztosított. Ugyanakkor a hatásvizsgálati eszköz alkalmazása gyakoribbá vált, és az elvégzett elemzések minőségében előrelépés volt tapasztalható.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásainak értékelése

108

A Bizottság nem mindig végzett előzetes és utólagos értékeléseket a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásainak értékelése céljából. A politikai döntéshozók, az érdekeltek és az európai adófizetők ezért nem ismerik megfelelően a különböző kereskedelempolitikai lehetőségek főbb előnyeit és hátrányait, és nem kapnak megfelelő tájékoztatást sem arról, hogy a végrehajtott politika meghozta-e a kívánt eredményeket. Az elmaradt bevételeket csak a GSP tekintetében értékelték. A Bizottság nem rendelkezik információkkal az egyes költségvetési években a hatályban lévő preferenciális kereskedelmi megállapodásokból adódóan elmaradt bevételekről, sem arra vonatkozó előrejelzéssel, hogy a jövőben mekkora bevétel-elmaradásra lehet számítani (lásd: 26–31. bekezdés).

109

A Számvevőszék mind az előzetes, mind az utólagos értékelések esetében hiányosságokat állapított meg a hatások számszerűsítésének és a felhasznált forrásadatoknak a megbízhatóságát illetően. Ezenkívül a hatásvizsgálatok és a fenntarthatósági hatásvizsgálatok részeként elvégzett elemzés hasznossága és teljessége is korlátozott volt. Ezek a hiányosságok érinthetik a tárgyaló felek és a politikai döntéshozók rendelkezésére álló információk minőségét (lásd: 32–53. bekezdés).

A GSP célkitűzéseinek elérése

110

A GSP-re vonatkozó időközi értékelés szerint a szakpolitikai intézkedéssel nem sikerült elérni a kívánt előnyök mind-egyikét (lásd: 54. és 55. bekezdés).

1–4. ajánlás

A preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal járó gazdasági hatások értékelésének és a preferenciális kereskedelmi megállapodások gondos pénzgazdálkodásának javítása érdekében a Bizottság:

1. a megfelelően indokolt eseteket kivéve minden preferenciális kereskedelmi megállapodás tekintetében végezzen hatásvizsgálatot és fenntarthatósági hatásvizsgálatot, amely mélyreható, átfogó és számszerű elemzést nyújt a várható gazdasági hatásokról, és ezek tartalmazzanak az elmaradt bevételekre irányuló becslést is;
2. rutinszerűen vonja be az Eurostatot a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban felhasznált statisztikai adatforrások minőségi értékelésébe, és biztosítsa, hogy az elemzés kellő időben elkészüljön a tárgyaló felek számára;
3. végezzen időközi és utólagos értékeléseket annak felmérése érdekében, hogy a jelentős hatású preferenciális kereskedelmi megállapodások milyen mértékben érik el politikai célkitűzéseiket, és hogyan lehetne javítani ezek teljesítményét a fő gazdasági ágazatokban, és ezek tartalmazzanak az elmaradt bevételekre irányuló becslést is;
4. monitorozza a 2014. január 1-jétől induló GSP-rendszert annak biztosítása érdekében, hogy az jobban megfeleljen a globális szegénység elleni küzdelemhez való hozzájárulásra és a fenntartható fejlődés előmozdítására irányuló politikai célkitűzéseknek.

A kiválasztott tagállamok hatóságai által alkalmazott vámellenőrzések

111

A bevételek beszéde kockázatot hordoz magában, mert a kiválasztott tagállamokban hiányosságok jellemzik a preferenciális kereskedelmi megállapodások vámellenőrzését, ami 2009-ben becslés szerint 655 millió euró összegű potenciális veszteséget jelenthetett az uniós költségvetés számára. Ez az öt kiválasztott tagállamban az adott évben beszédett importvámok bruttó összegének mintegy 6%-ának felel meg (lásd: 56–73. bekezdés, valamint a 76. és a 77. bekezdés).

112

A tagállamok kockázatkezelési rendszerei nem minden esetben foglalják magukban a kölcsönös segítségnyújtási értesítéseket, ami megakadályozza a tagállamokat abban, hogy biztosítsák az Európai Unió pénzügyi érdekeinek azonos szintű védelmét (lásd: 74. és 75. bekezdés).

A tagállamok és a kedvezményezett, illetve partnerországok Bizottság általi felügyelete

113

A visszatérítési és elengedési rendszernek vannak hiányosságai, mert a tagállami hatóságok és a Bizottság ugyanabban az ügyben eltérő határozatokat hozhatnak (lásd: 78–80. bekezdés).

114

A Bizottság csak ritkán értékelt, hogy a kedvezményes elbánásban részesülő országok rendelkeznek-e a megállapodások kezeléséhez szükséges kapacitással. Ezen túlmenően helyszíni monitoringra sem került sor. A Bizottságnak ezért semmilyen biztosítéka nincs arra nézve, hogy ezek az országok képesek biztosítani, hogy csak arra jogosult árukat exportáljanak a preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében (lásd: 81–86. bekezdés).

115

A Bizottság lépéseket tett a közigazgatási együttműködési megállapodások gördülékeny működésének biztosítása érdekében a kedvezményezett, illetve partnerországokban, de továbbra is állnak fenn problémák (lásd: 87–89. bekezdés).

116

Egyes esetekben az OLAF-vizsgálatok pénzügyi nyomon követése nem volt eredményes, és emiatt egyes esedékes összegek elévülés miatt elvesztek (lásd: 90–92. bekezdés).

117

A Bizottság nem kellő mértékben alkalmazta az EU pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló reagáló intézkedéseket (lásd: 93–99. bekezdés).

Jogi rendelkezések

118

A kumulációs szabályok összetett jelleggel akadályozza azok végrehajtását a kedvezményezett, illetve partnerországokban (lásd: 100–103. bekezdés).

119

Noha a származási bizonyítványok és a szállítási bizonyítványok gyakran vezetnek jogvitához, azok használata továbbra is elterjedt, ami nehézkessé teszi a vámok utólagos beszedését (lásd: 104. és 105. bekezdés).

120

Az EU kölcsönös preferenciális kereskedelmi megállapodásokban meghatározott helyzete nem védi megfelelően pénzügyi érdekeit (lásd: 106. bekezdés).

5–13. ajánlás

Az EU pénzügyi érdekei védelmének javítása érdekében a Bizottság:

5. dolgozzon ki uniós kockázati profilokat a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozóan, hogy a tagállamok az uniós költségvetést érő veszteségek csökkentése érdekében közös kockázatelemzési módszerekkel rendelkezzenek;
6. ellenőrizze, hogy az uniós költségvetést érő veszteségek csökkentése érdekében a tagállamok javítják-e kockázatkezelési rendszereik és kontrollstratégiájuk eredményességét;
7. ösztönözze a tagállamokat arra, hogy hozzanak megfelelő, a kölcsönös segítségnyújtási értesítések átvételekor végrehajtandó elővigyázatossági intézkedéseket;
8. kockázati alapon végezzen értékelést és helyszíni monitoringot a kedvezményes elbánásban részesülő országokban, különös tekintettel a származási szabályokra és a kumulációra;
9. írja elő a tagállamoknak, hogy javítsák a közigazgatási együttműködéssel kapcsolatban általuk nyújtott információk minőségét;
10. kövesse figyelemmel azokat a kedvezményes elbánásban részesülő országokat, amelyekben a közigazgatási együttműködéssel kapcsolatban problémák tapasztalhatók;
11. az uniós költségvetést az elévülés miatt érő veszteségek megakadályozása érdekében javítsa az OLAF-vizsgálatok pénzügyi nyomon követését;
12. erősítse meg az EU helyzetét a kölcsönös preferenciális kereskedelmi megállapodásokban, és alkalmazza hatékonyabban az elővigyázatossági és óvintézkedéseket, ezeket valamennyi jövőbeni kereskedelmi megállapodásba beépítve;
13. mozdítsa elő a származási és szállítási bizonyítványoknak az exportőrök saját igazolásával való kiváltását.

Ezt a jelentést Louis GALEA számvevőszéki tag elnökletével a IV. kamara a 2014. március 18-i ülésén, Luxembourgban fogadta el.

a Számvevőszék nevében

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
elnök

A Preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó 2011. évi statisztikai adatok

A preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében 2011-ben a legtöbbet importáló tagállamok listája

Tagállam	A behozatal értéke (milliárd euró)	Százalékarány
Németország	55	23%
Franciaország	30	12%
Olaszország	29	12%
Egyesült Királyság	27	11%
Hollandia	22	9%
Spanyolország	19	8%
Belgium	12	5%
Svédország	7	3%
Ausztria	7	3%
Lengyelország	5	2%
Egyéb	30	12%
Összesen	243	100%

A preferenciális kereskedelmi megállapodások keretében 2011-ben a legtöbbet exportáló kedvezményezett, illetve partnerországok listája

Kedvezményezett/partner	A kivitel értéke (milliárd euró)	Százalékarány
Svájc	38	16%
Törökország	37	15%
India	18	8%
Norvégia	13	6%
Banglades	8	3%
Oroszország	7	3%
Tunézia	7	3%
Dél-Afrika	6	3%
Marokkó	6	3%
Thaiföld	6	2%
Egyéb	97	38%
Összesen	243	100%

Forrás: Comext-adatbázis.

A bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos előzetes értékeléseinek áttekintése

Szabályok

Előzetes értékelések: Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet 21. cikke szerint („A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elve” című fejezetben) „a költségvetés számára kiadást, illetve bevételcsökkenést eredményező programokra és tevékenységekre vonatkozó minden javaslatot előzetes értékelésnek kell alávetni”. Ez a rendelkezés 2003. január 1-jétől 2006. augusztus 21-ig volt hatályban.

Hatásvizsgálatok: 2003-ban a Bizottság bevezette azt a követelményt, hogy valamennyi fontos szakpolitikai kezdeményezést illetően integrált hatásvizsgálatot kell végezni: „A Bizottság által éves szakpolitikai stratégiájában vagy munkaprogramjában előterjesztett legfontosabb kezdeményezésekre hatásvizsgálatot kell alkalmazni, legyen szó akár szabályozási javaslatokról, akár más, gazdasági, társadalmi vagy környezeti hatással járó javaslatról [...], mint például gazdasági, társadalmi vagy környezeti hatással járó nemzetközi megállapodások tárgyalási irányelveiről.” 2005 óta „a hatásokat – beleértve a versenyképességre gyakoroltakat is –a kezdeményezés elindítását megelőzően és az egész jogalkotási folyamat során is **rendszeresen értékelni kell**”².

„Hatásvizsgálat szükséges a legfontosabb, illetve a legmesszemenőbb hatásokkal járó bizottsági kezdeményezések esetében. Ez vonatkozik a Bizottság jogalkotási és munkaprogramjában szereplő összes jogalkotási javaslatra, valamint azokra a jogalkotási és munkaprogramban nem szereplő jogalkotási javaslatokra, amelyek egyértelműen azonosítható gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokkal járnak, illetve a jövőbeni szakpolitikákat meghatározó nem jogalkotási kezdeményezésekre.”³

1 COM(2002) 276 végleges.

2 COM(2005) 12 végleges.

3 SEC(2009) 92 – A hatásvizsgálatokról szóló iránymutatás.

Az alábbi országgal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás	Azok az esetek, amelyekben hatásvizsgálatot vagy előzetes értékelést írtak elő	
	Hatásvizsgálat / előzetes értékelő jelentés	Az értékelés megfelelése
Montenegró	Nem végeztek előzetes értékelést	n.a.
Bosznia-Hercegovina	Nem végeztek előzetes értékelést	n.a.
Szerbia	Nem végeztek előzetes értékelést	n.a.
Közép-Amerika	Hatásvizsgálat	X
Andok Közösség	Hatásvizsgálat	X
Koreai Köztársaság	Hatásvizsgálat	X
India	Hatásvizsgálat	X
Kanada	Nem végeztek hatásvizsgálatot	n.a.
Marokkó (mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás)	Nem végeztek hatásvizsgálatot	n.a.
A GSP-ről szóló 980/2005/EK rendelet	Nem végeztek előzetes értékelést	n.a.
A GSP-ről szóló 732/2008/EK rendelet	Hatásvizsgálat	X
A GSP-ről szóló 978/2012/EU rendelet	Hatásvizsgálat	√
Moldova	Nem végeztek hatásvizsgálatot	n.a.

Jelmagyarázat:

n.a. = nem alkalmazandó

√ = megfelelő

X = általánosságban nem megfelelő

A következő preferenciális kereskedelmi megállapodások esetében nem volt követelmény a hatásvizsgálat, illetve az előzetes értékelés elvégzése:

Andorra, Törökország, San Marino, Feröer szigetek, Európai Gazdasági Térség (Izland, Norvégia és Liechtenstein), Svájc, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Horvátország, Albánia, Algéria, Egyiptom, Izrael, Jordánia, Libanon, Marokkó, megszállt palesztin terület, Szíria, Tunézia, Chile, Mexikó, Dél-Afrika, MERCOSUR, CARIFORUM-államok, Elefántcsontpart, Kamerun, a kelet- és dél-afrikai államok (Comore-szigetek, Madagaszkár, Mauritius, Seychelle-szigetek, Zambia és Zimbabwe), Dél-Afrikai Fejlesztési Közösség (Botswana, Lesotho, Mozambik és Sváziföld), a csendes-óceáni térség államai, az AKCS-országok piacra jutásáról szóló rendelet, tengerentúli országok és területek, Ceuta és Melilla.

Szabály

Fenntarthatósági hatásvizsgálat: 1999-ben az Európai Bizottság „úgy döntött, hogy egy új értékelési eszköz – az úgynevezett kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálat – kidolgozása révén beépíti a fenntartható fejlődést a kereskedelmi tárgyalásokba”⁴.

Az alábbi országgal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás	Azok az esetek, amelyekben fenntarthatósági hatásvizsgálatot írtak elő	
		Az értékelés megfelelése
Horvátország	Nem végeztek fenntarthatósági hatásvizsgálatot	n.a.
Albánia	Nem végeztek fenntarthatósági hatásvizsgálatot	n.a.
Montenegró	Nem végeztek fenntarthatósági hatásvizsgálatot	n.a.
Bosznia-Hercegovina	Nem végeztek fenntarthatósági hatásvizsgálatot	n.a.
Szerbia	Nem végeztek fenntarthatósági hatásvizsgálatot	n.a.
Algéria	Fenntarthatósági hatásvizsgálat ⁵	X
Egyiptom	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Izrael	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Jordánia	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Libanon	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Marokkó	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Megszállt palesztin terület	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Szíria	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Tunézia	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Közép-Amerika	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	√

Jelmagyarázat:

n.a. = nem alkalmazandó

√ = megfelelő

X = általánosságban nem megfelelő

⁴ A Fenntarthatósági hatásvizsgálatról szóló kézikönyvhöz Peter Mandelson korábbi kereskedelmi biztos által írt előszó.

⁵ Az euromediterrán szabadkereskedelmi térségről szóló fenntarthatósági hatásvizsgálat az Algériával, Egyiptommal, Izraellel, Jordániával, Libanonnal, Marokkóval, a megszállt palesztin területtel, Szíriával és Tunéziával kötött preferenciális kereskedelmi egyezményekre vonatkozik.

Az alábbi országgal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás	Azok az esetek, amelyekben fenntarthatósági hatásvizsgálatot írtak elő	
		Az értékelés megfelelése
Chile	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Andok Közösség	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Koreai Köztársaság	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	√
India	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Kanada	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	√
A Marokkóval kötött mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Mercosur	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
CARIFORUM-államok	Fenntarthatósági hatásvizsgálat ⁶	X
Elefántcsontpart	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Kamerun	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Kelet- és Dél-Afrika Comore-szigetek, Madagaszkár, Mauritius, Seychelle-szigetek, Zambia, Zimbabwe	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
Dél-Afrikai Fejlesztési Közösség Botswana, Lesotho, Mozambik, Sváziföld	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X
A csendes-óceáni térség országai Pápua Új-Guinea, Fidzsi-szigetek	Fenntarthatósági hatásvizsgálat	X

Jelmagyarázat:

n.a. = nem alkalmazandó

√ = megfelelő

X = általánosságban nem megfelelő

A következő preferenciális kereskedelmi megállapodások esetében nem volt követelmény a fenntarthatósági hatásvizsgálat:

Andorra, Törökország, San Marino, Feröer szigetek, Európai Gazdasági Térség (Izland, Norvégia és Liechtenstein), Svájc, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Mexikó, Dél-Afrika, az AKCS-országok piacra jutásáról szóló rendelet, tengerentúli országok és területek, a GSP-ről szóló 980/2005/EK rendelet, a GSP-ről szóló 732/2008/EK rendelet, a GSP-ről szóló 978/2012/EU rendelet, a Moldovával kötött egyoldalú preferenciális kereskedelmi megállapodás, valamint Ceuta és Melilla.

6 Az AKCS-országokkal között gazdasági partnerségi megállapodásokról szóló fenntarthatósági hatásvizsgálat a CARIFORUM-államokkal, Elefántcsontparttal, Kamerunnak, Kelet- és Dél-Afrikával (Comore-szigetek, Madagaszkár, Mauritius, Seychelle-szigetek, Zambia, Zimbabwe), a Dél-Afrikai Fejlesztési Közösséggel (Botswana, Lesotho, Mozambik, Sváziföld) és a csendes-óceáni térség országaival (Pápua Új-Guinea, Fidzsi-szigetek) kötött gazdasági partnerségi megállapodásokra vonatkozik.

A Bizottság preferenciális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos időközi, illetve utólagos értékeléseinek áttekintése

Szabály

A Számvevőszék álláspontja szerint valamennyi jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodás tekintetében – annak hatálybalépése után három évvel – időközi és utólagos értékelést kell végezni. Ezek az értékelések a gondos pénzgazdálkodás és a nyilvános elszámoltathatóság elvével összhangban lehetővé teszik a politikai döntéshozók, az érdekeltek és az európai adófizetők számára annak felmérését, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodások valóban elérik-e a kitűzött szakpolitikai célokat.

A „Kereskedelem, növekedés és globális ügyek – A kereskedelempolitika mint az Európa 2020 stratégia kulcseleme” című közleményében¹ a Bizottság kijelentette, hogy a meglévő preferenciális kereskedelmi megállapodások hatásainak monitoringja céljából szisztematikusabb jelleggel végez majd utólagos értékeléseket.

Az alábbi országgal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás	Azok az esetek, amelyekben időközi, illetve utólagos értékelést írnak elő	
	Időközi, illetve utólagos értékelés	Az értékelés megfelelősége
Törökország	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Európai Gazdasági Térség (Izland, Norvégia, Liechtenstein)	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Svájc	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Horvátország	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Albánia	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.

¹ COM(2010) 612.

Az alábbi országgal kötött preferenciális kereskedelmi megállapodás	Azok az esetek, amelyekben időközi, illetve utólagos értékelést irnak elő	
	Időközi, illetve utólagos értékelés	Az értékelés megfelelosége
Montenegró	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Bosznia-Hercegovina	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Szerbia	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Algéria	Utólagos értékelés ²	X
Egyiptom	Utólagos értékelés	X
Izrael	Utólagos értékelés	X
Jordánia	Utólagos értékelés	X
Libanon	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Marokkó	Utólagos értékelés	X
Megszállt palesztin terület	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Szíria	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Tunézia	Utólagos értékelés	X
Chile	Utólagos értékelés	√
Mexikó	Hat szabadkereskedelmi megállapodás utólagos értékelése	X
Dél-Afrika	Hat szabadkereskedelmi megállapodás utólagos értékelése	X
CARIFORUM-államok	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
A csendes-óceáni térség országai Pápua Új-Guinea, Fidzsi-szigetek	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
Tengerentúli országok és területek	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.
A GSP-ről szóló 980/2005/EU rendelet	Időközi értékelés	√
A GSP-ről szóló 732/2008/EU rendelet	Időközi értékelés	√
Moldova	Nem végeztek utólagos értékelést	n.a.

Jelmagyarázat:

n.a. = nem alkalmazandó

√ = megfelelő

X = általánosságban nem megfelelő

A következő preferenciális kereskedelmi megállapodások esetében nem volt követelmény az utólagos értékelés:

Andorra, San Marino, Feröer szigetek, Közép-Amerika, Andok Közösség, Koreai Köztársaság, India, Kanada, Marokkó (mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás), Mercosur, Elefántcsontpart, Kamerun, Kelet- és Dél-Afrika (Comore-szigetek, Madagaszkár, Mauritius, Seychelle-szigetek, Zambia és Zimbabwe), Dél-Afriakai Fejlesztési Közösség (Botswana, Lesotho, Mozambik és Sváziföld), az AKCS-országok piacra jutásáról szóló rendelet, a GSP-ről szóló 978/2012/EU rendelet, valamint Ceuta és Melilla.

2 Az euromediterrán szabadkereskedelmi térségről szóló utólagos értékelés az Algériával, Egyiptommal, Izraellel, Jordániával, Marokkóval és Tunéziával kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozik.

Az ellenőrzés módszere a kiválasztott tagállamokban

A számvevőszéki ellenőrök megvizsgálták a tagállami utasításokat és eljárásokat, kockázatkezelést és kockázati profilokat, az előzetes és utólagos kontrollokat, valamint a közigazgatási együttműködést. A Számvevőszék öt tagállam vámhatóságainak a preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében alkalmazott általános kontrollstratégiáját tekintette át. Az ezen öt tagállamba preferenciális kereskedelmi megállapodások alapján beérkező importszállítmányok értéke a kedvezményes tarifális elbánást élvező összes behozatal több mint kétharmadát tette ki.

A Számvevőszék a következő véletlenszerű minták vizsgálata révén értékelte az öt kiválasztott tagállamban a vámhatóságok kontrolljait:

- a) 60, preferenciális kereskedelmi megállapodás alapján, 2009 elévült időszakában végrehajtott import, annak ellenőrzése érdekében, hogy az áruk valóban jogosultak voltak-e a kedvezményes tarifális elbánásra, valamint a vámhatóságok által e jogosultság biztosítása – illetve amennyiben az nem állt fenn, az esedékes vámok beszedése – érdekében hozott megelőző, visszatartó erejű és korrektív intézkedések. A Számvevőszék az uniós költségvetésből potenciálisan kieső hagyományos saját források összegének becslése érdekében elvégezte a mintában feltárt alulfizetések extrapolálását is.
- b) 30, preferenciális kereskedelmi megállapodás alapján, 2011-ben végrehajtott import, annak ellenőrzése érdekében, hogy az áruk valóban jogosultak voltak-e a kedvezményes tarifális elbánásra, valamint a vámhatóságok által e jogosultság biztosítása – illetve amennyiben az nem állt fenn, az esedékes vámok beszedése – érdekében hozott megelőző, visszatartó erejű és korrektív intézkedések.
- c) 30, kölcsönös segítségnyújtási értesítésben szereplő 2009. évi import annak ellenőrzése érdekében, hogy a tagállamok egységesen bevezettek-e automatizált kockázati profilt kockázatkezelési rendszereikbe.
- d) 30, 2011-ben a tagállamok által a közigazgatási együttműködés keretében a kedvezményezett, illetve partnerországoknak küldött megkeresés, annak vizsgálata érdekében, hogy kellő időben beszedték-e az esedékes vámokat azokban az esetekben, amikor az áruk nem voltak jogosultak kedvezményes tarifális elbánásra.

A CGE-modell korlátai

1

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szerint¹ „a modellezésnek a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban ismertett eredményei [...] csekély információt tartalmaznak a tárgyaló felek vagy az érdekelt felek számára, mivel nem állapítják meg a jelentős vagy megfelelő mértékben célzott hatásokat. A fenntarthatósági hatásvizsgálatokat megnehezíti az informatikai ágazaton belüli megbízható statisztikai adatok hiánya vagy hiányossága, és így nem veszik kellő mértékben figyelembe az erre az ágazatra esetlegesen gyakorolt hatásokat”.

2

A Bizottság és a külső tanácsadók egyaránt rámutattak a CGE-modell eredendő korlátaira is:

- a) a CGE-modell csak szimulációs célra használható, előrejelzésre nem², és a hosszú távú hatások szimulálása nem megbízható³;
- b) felépítése kissé tautologikus, vagyis valamennyi eredmény implicit módon összefügg az alkalmazott feltevésekkel és kalibrációval⁴;
- c) az árukat tág kategóriákba csoportosítja, így lehetetlen célszerűen megállapítani a tág kategórián belül valamely meghatározott termékekre gyakorolt hatást, pl. a közepes minőségű búzára gyakorolt hatást a „búzára” gyakorolt becsült hatás részeként⁵;
- d) egyetlen közös csoportba helyeznek olyan, nagyon különböző országokat, mint például Oroszország, Norvégia, Svájc és Törökország, ami korlátozza a CGE-modell e csoportra vonatkozó becslései hasznos értelmezésének lehetőségeit⁶;
- e) a formális modellezés nem képes figyelembe venni a befektetések liberalizálásának és a szakemberek mobilitását elősegítő intézkedéseknek a hatását⁷;
- f) a CGE-modell eredményei a háztartások szintjére lebontott adatok hiánya miatt nem kellően alkalmasak a szociális hatásvizsgálatokhoz⁸.

1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 818/2011. sz. véleményének 2.6. pontja.

2 A hatásvizsgálatokról szóló bizottsági iránymutatás 8. mellékletének 11.5. pontja.

3 A Bizottság szolgálatainak az EU és az Indiai Köztársaság közötti szabadkereskedelmi megállapodással kapcsolatos fenntarthatósági hatásvizsgálatra vonatkozó 2010. márciusi állásfoglalása szerint a hosszú távú hatások a CGE-modellezés leghomályosabb részei közé tartoznak, mert a tőkefelhalmozási folyamat óhatatlanul alapvető feltevésekre hagyatkozik, és nem vesz tudomást a fokozott integráció és verseny dinamikus hatásairól.

4 A hatásvizsgálatokról szóló bizottsági iránymutatás 8. mellékletének 11.5. pontja.

5 Az EU–Kanada fenntarthatósági hatásvizsgálat végleges jelentésére vonatkozó tájékoztató dokumentum, 2011. június.

6 Lásd e melléklet 5. lábjegyzetét.

7 Lásd e melléklet 5. lábjegyzetét.

8 EU–Andok kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálat; végleges jelentés; 2009. október.

Összefoglaló

I
A kereskedelem liberalizációjával járó gazdasági előnyök jól ismertek, és azokat a teljes elérhető közgazdasági szakirodalom alaposan dokumentálja. Igazolást nyert például, hogy a (dohai forduló és a kétoldalú megállapodások tárgyában) folyamatban lévő összes tárgyalás véglegesítése az uniós GDP 1%-kal nagyobb mértékű emelkedését eredményezné, mint ezek nélkül lenne. A fogyasztók számára várhatóan előnyt jelent majd az áruk és szolgáltatások nagyobb választéka. Végezetül több mint 36 millió európai munkahely függ – közvetlenül vagy közvetetten – a külfölddel folytatott kereskedelemről¹.

Emellett a GSP-rendszer valójában a kereskedelem révén történő fejlesztést szolgáló uniós eszköz; először az EBA-rendszeren (fegyvereken kívül mindent, EBA) keresztül vámmentes és kvótamentes hozzáférést biztosít az uniós piacokhoz (a fegyverek kivételével) valamennyi termék vonatkozásában a világ legszegényebb 50 országa számára; másodszer pedig a GSP+ alrendszer szerinti további előnyökkel a fejlődő országokat fenntartható fejlesztési célok követésére ösztönzi.

III a)

Az összes jelentősebb többoldalú és kétoldalú kereskedelmi tárgyaláshoz 1999 óta fenntarthatósági hatásvizsgálat készül. Ezen túlmenően 2010 óta egy kivétellel² valamennyi jelentős kereskedelmi tárgyalást hatásvizsgálat is megelőzött.

Az összes kereskedelmi megállapodás a gazdasági és egyéb hatások kiváló minőségű elemzésére támaszkodhatott. A Bizottság az elemzések során mindig törekedett az idők során kialakult, vonatkozó standardok betartására.

1 „Kereskedelem, növekedés és globális ügyek – A kereskedelem-politika mint az Európa 2020 stratégia kulcseleme”.

2 A Külügyek Tanácsa és az Európai Tanács 2011-ben az arab tavaszra reagálva tárgyalások megindítását kezdeményezte Marokkóval, Tunéziával, Egyiptommal és Jordániával. Ez a politikai döntés a hatásvizsgálat készítését szükségtelenné tette, és az a tárgyalási folyamat megkezdésében is túlzott késedelmet okozott volna.

A Bizottság különféle modellezési technikákat alkalmazott, főként – de nem kizárólag – a számszerűsített általános egyensúlyi modellt (CGE), és a globális kereskedelmi elemzési projekt (Global Trade Analysis Project – GTAP) adatbázisából származó adatokat használt fel³. Eddig ezek a legmegfelelőbb eszközök a kereskedelmi politika változásai gazdasági hatásainak számszerűsítésére.

III b)

Az általános vámkedvezmény-rendszer (GSP) egy olyan egyoldalú rendszer, amely vámcsökkentések révén a fejlődő országok hosszú ideje fennálló gazdasági, szociális és más strukturális szükségleteinek megoldására törekszik. Noha a Bizottság elfogadja a megállapítást, a GSP csak egyike azoknak az elemeknek, amelyek hozzájárulnak az elérni kívánt előnyök teljes megvalósításához.

A 2014. január 1-jén hatályba lépett új GSP-rendelet jelentős reformokat hajtott végre annak érdekében, hogy a támogatás a leginkább rászoruló országokhoz kerüljön.

III c)

A Számvevőszék főbb megállapításai az importőrök által megőrzendő dokumentumok vagy bizonyítékok hiányában megnyilvánuló egyedi hibákra vonatkoznak.

III d)

A helyszíni monitoring tekintetében a Bizottság a meglévő jogalap adta kereteken belül jár el, a Tanács és a tagállamok, illetve adott esetben az Európai Parlament által jóváhagyott kölcsönös kereskedelmi rendszerek vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően.

3 A GTAP-adatbázis CGE-modellezéshez való felhasználása világszerte széles körben elfogadott lényegében valamennyi hasonló nemzetközi szervezetnél, így a WTO-nál, a Világbanknál, az OECD-nél, az ENSZ-nél, az IMF-nél és az USA kormányánál.

Bár a kedvezményezett országokban végzett helyszíni monitoring jogalapja csak 2011. január 1-je óta áll fenn, a Bizottság már ezt megelőzően is biztosított számos monitoringintézkedést és magyarázatok nyújtását a kedvezményezett országok felé a – különösen a GSP-vel összefüggő – közigazgatási együttműködés részeként.

Mindemellett a Bizottság kidolgozott egy, a preferenciális származási szabályok monitoringjára vonatkozó cselekvési tervet, amelynek értelmében a kedvezményezett országokban történő látogatások a javasolt tevékenységek egyike. A cselekvési terv egyaránt kiterjed az egyoldalú szabályozásokra, amilyen a GSP, és a partnerországokkal kötött kétoldalú egyezményekre is.

III e)

A Bizottság a Számvevőszék megállapítását tudomásul veszi.

A Bizottság 2001 óta javasolja, hogy valamennyi uniós preferenciális kereskedelmi rendszerbe – legyen az autonóm vagy hagyományos – kerüljön beépítésre a preferenciák ideiglenes megvonásának lehetősége arra az esetre, ha a preferenciák kezelésével kapcsolatban meghatározott problémák merülnek fel, illetőleg a vámjogszabályok jelentős megszegésének vagy az együttműködés hiányának esetére. A Bizottság megítélése szerint ezek a biztosítékok elegendőnek bizonyultak, és továbbra is javasolni fogja ezeknek a jövőbeni preferenciális kereskedelmi megállapodásokba való beépítését.

A Bizottság megjegyzi, hogy a preferenciák ideiglenes megvonása mindössze egyetlen, a Dél-Koreával kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásban nem képezte a végül elfogadott védelmi rendelkezések részét, noha e rendelkezések is előírják egy kötelező konzultációs mechanizmust. A Bizottság a megállapodás aláírásáról hozott tanácsi határozat időpontjában megerősítette, hogy kivételes jellegű azon védelmi rendelkezések kompromisszumos szövegezése, amelyekben Dél-Koreával megállapodott⁴.

4 HLL 127, 2011.5.14., 4. o.

IV a)

A Bizottság elfogadja a Számvevőszék arra vonatkozó ajánlását, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra is végezzen hatásvizsgálatot és fenntarthatósági hatásvizsgálatot, és hogy megfelelően indokolja azokat az eseteket, amikor ez nem lehetséges. A hatásvizsgálatokról szóló hatályos iránymutatásnak és a fenntarthatósági hatásvizsgálatra vonatkozó kézikönyvnek megfelelően a Bizottság erre sort fog keríteni, és az elmaradt bevételek tekintetében becslést végzett a Japán és az USA vonatkozásában készült legutóbbi hatásvizsgálatban.

A Bizottság – kötelezettségvállalásainak és a bevált gyakorlatoknak egyaránt megfelelően – már végez hatásvizsgálatokat és fenntarthatósági hatásvizsgálatokat. 1999 óta az összes jelentős többoldalú és kétoldalú kereskedelmi tárgyaláshoz készült fenntarthatósági hatásvizsgálat, és 2010 óta (egy kivétellel, lásd a Bizottság III. a) pontra adott választát) valamennyi fontos kereskedelmi tárgyalást hatásvizsgálat is megelőzött.

IV b)

Az elemzés időszerűségével kapcsolatban a Bizottság vállalta, hogy a fenntarthatósági hatásvizsgálatot a tárgyalások megkezdése után legkésőbb 6 hónappal megindítja azt biztosítandó, hogy azok haszonnal figyelembe vehetőek legyenek a tárgyalási és a jóváhagyási folyamatban.

Az Eurostatot most rendszeresen tagként kérik fel a fenntarthatósági hatásvizsgálatok monitoringját végző irányító csoportokba.

A Bizottság a Kereskedelmi Főigazgatóság és az Eurostat közötti szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás folyó frissítése keretében törekszik a statisztikai adatforrások minősége tekintetében folyó együttműködés erősítésére.

IV d)

A Bizottság elfogadja a Számvevőszéknek a jelentős gazdasági, szociális és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó ajánlását.

Az ajánlás tükrözi a Bizottság azon korábbi vállalását, hogy következetesebben végzi el a jelentős gazdasági, szociális és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodások utólagos értékelését az uniós kereskedelmi megállapodások hatásai monitoringjának elősegítése érdekében⁵.

5 COM(2010) 612 „Kereskedelem, növekedés és globális ügyek”.

V a)

A Bizottság tovább fogja értékelni, hogy a kockázati profilok mely konkrét esetben hasznosak, és miként kellene azokat a preferenciális kereskedelmi megállapodások szerinti származási szabályok területén végrehajtani.

V b)

A Bizottság az elmúlt években végzett vizsgálatainak során külön hangsúlyt fektetett a tagállami kockázatkezelési rendszerek és kontrollstratégiák eredményességére. Tematikus jelentéseket készített a vámellenőrzési stratégia (2009), a helyi vámkezelés (2011) és az árutovábbítás (2012) vizsgálatáról, és e jelentéseket a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottságban és a Vámpolitikai Csoportban a tagállamok elé terjesztette. A Bizottság a jövőben is ellenőrizni fogja, hogy a tagállamok javítják-e kockázatkezelési rendszereik és kontrollstratégiáik eredményességét.

V c)

A Bizottság a továbbiakban is szorgalmazni fogja, hogy a tagállamok tegyenek meg minden helyénvaló óvintézkedést a kölcsönös segítségnyújtási értesítések kézhezvételekor.

V d)

A kedvezményezett ország kapacitásainak értékelése az egyes partnerekkel folytatott tárgyalási folyamat szerves részét alkotja. A hivatalos értékelő jelentésből ez azonban nem tűnik ki. A Bizottság az új tárgyalásokat megelőző hivatalos hatályfelmérésekbe be fogja építeni a kapacitásértékelést.

A tárgyalások általában megfelelő keretet biztosítanak a Bizottság számára arra, hogy értékelje a partnerországok hatóságainak a megállapodás megfelelő kezelésére vonatkozó kapacitását.

V e)

A Bizottság ezt a kérdést fel fogja vetni a tagállamoknál (a monitoring során) abból a célból, hogy javuljon a tagállamok által a közigazgatási együttműködéssel kapcsolatban nyújtott tájékoztatás minősége. A jelentési eljárás is egyszerűsödni fog.

V f)

A Bizottság megjegyzi, hogy a pénzügyi beszédés a tagállamok felelőssége.

Az OLAF a továbbiakban is meg fogja adni a tagállami illetékes hatóságoknak a beszédési intézkedések elősegítéséhez szükséges összes információt.

Az OLAF által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU rendelet⁶ új rendelkezései kötelezik a tagállamokat, hogy tájékoztassák az OLAF-ot az annak ajánlásai nyomán tett intézkedésekről, ideértve az esedékes összegek beszédését. Ez erősíti a tagállami beszédési intézkedések monitoringját, és tovább javítja az OLAF által lefolytatott vizsgálatok pénzügyi nyomon követését.

A Bizottság módszeres nyomon követést végez a tagállamok beszédési eljárások késedelméből eredően megállapított pénzügyi felelősségének esetei tekintetében. Ez a jövőben is így lesz.

V g)

A Bizottság 2001 óta javasolja, hogy valamennyi uniós preferenciális kereskedelmi rendszerbe – legyen az autonóm vagy hagyományos – kerüljön beépítésre a preferenciák ideiglenes megvonásának lehetősége arra az esetre, ha a preferenciák kezelésével kapcsolatban meghatározott problémák merülnek fel, illetőleg a vámjogszabályok jelentős megszegésének vagy az együttműködés hiányának esetére. A Bizottság megítélése szerint ezek a biztosítékok elegendőnek bizonyultak, és továbbra is javasolni fogja ezeknek a jövőbeni preferenciális kereskedelmi megállapodásokba való beépítését.

2013 végén már négy, csaknem 200 országot lefedő autonóm megállapodásban (a GSP-t is beleértve), valamint több mint 30 országgal kötött preferenciális megállapodásban szerepelt az ideiglenes megvonás lehetősége.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom rendelete az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18.).

A Bizottság jelenleg tárgyalja a preferenciák ideiglenes megvonása lehetőségének számos partnerrel – köztük Japánnal, Vietnámmal, Marokkóval, Thaifölddel és Kanadával – kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásba történő beépítését.

A Bizottság továbbra is javasolni fogja az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradéknak az összes olyan jövőbeni kereskedelmi megállapodásba történő beépítését, amelynek tekintetében a megfelelőségi nyilatkozatról nem születik megállapodás.

V h)

A Bizottság a jövőben is támogatni fogja a származási bizonyítványoknak és a szállítási bizonyítványoknak az exportáló megfelelőségi nyilatkozatával való kiváltását.

Bevezetés

07

A Számvevőszék helytállóan emeli ki a hatásvizsgálatokat és fenntarthatósági hatásvizsgálatokat. Azonban nem tulajdonít jelentőséget olyan eszközöknek, mint a megvalósíthatósági tanulmányok és egyéb gazdasági elemzések, amelyek a Számvevőszék mintájában szereplő egyes megállapodások vonatkozásában a múltban is a döntéshozatal fontos elemét képezték.

08

Noha a hatásvizsgálatok rendszerét 2002-ben vezették be, annak alkalmazási köre fokozatosan formálódott, és abba a jelentős hatású preferenciális kereskedelmi megállapodások egészen 2009-ig nem tartoztak bele.

09

A Bizottság eltérően értelmezi a 2002–2006 közötti preferenciális kereskedelmi megállapodások tekintetében az előzetes értékelés elvégzésére vonatkozó jogi kötelezettséget.

A hatásvizsgálat elvégzésének követelménye 2003 óta fokozatosan került bevezetésre.

A hatásvizsgálat 2005 óta a jogalkotási és munkaprogramban szereplő összes kezdeményezésre, 2009 óta pedig a legfontosabb és a legnagyobb horderejű bizottsági kezdeményezésekre is kötelező.

10

A kereskedelmi biztos 1999-ben vállalt kötelezettséget a fenntarthatósági hatásvizsgálatok elvégzésére, és ez a későbbi kereskedelmi biztosok idejében a kereskedelmi tárgyalások vonatkozásában bevett gyakorlattá vált.

12

A Bizottság egyetért az értékelések fontosságával valamennyi jelentős hatású preferenciális kereskedelmi megállapodás esetében.

Valamely kereskedelmi megállapodás értékelésekor megfelelő időnek kell eltelnie ahhoz, hogy a rendelkezésre álló adatokból megbízható következtetéseket lehessen levonni.

A kereskedelmi megállapodások gyakran a kölcsönös kötelezettségek öt-hétéves időtartam alatti fokozatos bevezetéséről rendelkeznek⁷. Az értékelés időzítésének figyelembe kell vennie azt az időtartamot, amelyen keresztül a hatások érzékelhetőek. A Bizottság emiatt úgy ítéli meg, hogy egy megállapodás hatálybalépése után mindössze három évvel történő értékelés – ahogy azt a Számvevőszék javasolja – rendszerint túlságosan korai.

14

A Bizottság nem osztja azt a véleményt, hogy az elmaradt bevételek előzetes és utólagos értékelése kellően pontos éves előrejelzést adna a költségvetési hatóságok számára a vámok beszedése tekintetében az uniós költségvetés pénzügyi irányításának javításához.

A preferenciális kereskedelmi megállapodások azon jogalkotási struktúra részét képezik, amelynek alapján a vámokat beszedik, és az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátják. Ezért egy preferenciális kereskedelmi megállapodás hatálybalépését követően a bevétel nem tekinthető elmaradtnak, és nem merülnek fel költségvetési kiadások sem. A tradicionális saját források költségvetési előrejelzéséhez a Bizottságnak elsősorban makrogazdasági módszerekre kell hagyatkoznia. A módszer azonban jelenleg felülvizsgálat alatt áll, és a Bizottság megvizsgálja, hogy milyen mértékben lehet egyéb elemeket – így az új preferenciális kereskedelmi megállapodások hatását – figyelembe venni.

⁷ Lásd még a COM(2013) 686 „Az intelligens szabályozás alapjainak erősítése – az értékelés javítása” c. közleményt.

A 2011 óta készült hatásvizsgálatokban szerepel az elmaradt bevétel becslése. Egy ilyen előzetes számítás azonban csak becslést jelenthet a vámok formájában megjelenő saját források csökkenése tekintetében, a végleges megállapodásból eredő legvalószínűbb forgatókönyvek alapján. A gazdasági hatásokat illetően meg kell jegyezni, hogy noha a preferenciális kereskedelmi megállapodások a vámtételeket csökkentik, a kereskedelem növekedéséből származó előnyökkel is járnak, melyek eredményként akár a beszedett vámok összege emelkedhet is.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

21

A Számvevőszék következtetéseit azon időszak elemzésére alapozta, amelynek során a Bizottság hatásvizsgálati rendszere fokozatosan létrejött, és a szakpolitikák módszeres értékelése még kidolgozásra vár. Ezért a mintában szereplő számos megállapodás a javaslatétel és/vagy a hatálybalépés időpontja miatt sem hatásvizsgálat, sem fenntarthatósági hatásvizsgálat tárgyát nem képezhette.

22

A Bizottságon belül a 2005-ben bevezetett és 2009-ben felülvizsgált iránymutatásokkal fokozatosan kerültek kialakításra a hatásvizsgálati munkamódszerek. A jelenlegi szigorúbb normákat nem szabad a korábbi – a rendszer formálódása közben készült – hatásvizsgálatok értékelésére felhasználni. Az első öt év tapasztalatainak kiaknázása érdekében a fenntarthatóság-vizsgálati iránymutatások 2006-ban a Bizottság szolgálatainak a fenntarthatósági hatásvizsgálatra vonatkozó kézikönyvében kerültek kiadásra.

Észrevételek

26

A Bizottság egyetért annak jelentőségével, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági és egyéb hatásait előzetesen és utólag egyaránt megfelelően kell értékelni. Meggyőződése, hogy 1999 óta ez megvalósul.

27

A Bizottság álláspontja szerint a Számvevőszék által megjelölt hét preferenciális kereskedelmi megállapodás vonatkozásában hatásvizsgálatot vagy előzetes értékelést nem kellett készíteni. A legtöbb esetben a hatásvizsgálat vagy az előzetes értékelés többletértéke csekély lett volna, és az erőforrások aránytalan igénybevételét jelentette volna, például amiatt, mert a megállapodás megkötésére vonatkozó politikai döntés a legfelsőbb szinten már megszületett, vagy pedig a tervbe vett intézkedések hatása korlátozottabb vagy ideiglenes jellegű volt.

28

Az elmaradt bevételre vonatkozóan a Bizottság becslést végzett a 2010 óta kereskedelmi megállapodásokhoz kapcsolódóan készült összes hatásvizsgálatban.

29

A Bizottság nem osztja azt az álláspontot, hogy a Számvevőszék által megjelölt öt megállapodás tekintetében a fenntarthatósági értékelés elvégzésére kötelezettség állt fenn. A kereskedelmi tárgyalások közbeni fenntarthatósági hatásvizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettségvállalást a kereskedelmi biztos eredetileg 1999-ben tette, és az azokra a tárgyalásokra vonatkozott, amelyek a kereskedelmi biztos vezetésével folytak. A Bizottság részéről más biztosok vezette tárgyalások tekintetében a fenntarthatósági hatásvizsgálat általános használatáról testületi döntés nem született, és az öt esetben ez az oka a fenntarthatósági hatásvizsgálat hiányának.

30

A Bizottság 2010 óta erősíti a jogalkotás és a szakpolitikák értékelésére vonatkozó rendszerét, és elkötelezett az értékelések módszeresebb alapon történő elvégzése mellett. Az értékelési program megvalósításában prioritásokat kell meghatározni, legelőre sorolva az értékeléssel indítás alapelvét, azaz a kezdeményezések felülvizsgálata előtti értékelést; folytatva a legjelentősebb hatású kezdeményezésekkel, végezetül pedig figyelemmel kell lenni a rendelkezésre álló erőforrások szűkösségére.

A Bizottság az utólagos értékelések módszeresebb alapon történő elvégzésére vonatkozó kötelezettségvállalásának megfelelően 2012-ben elvégezte az EU–Chile társulási megállapodás kereskedelmi pillérének utólagos értékelését, és 2013-ban elindította az EU–Mexikó szabadkereskedelmi megállapodás végrehajtásának utólagos értékelését, valamint a CARIFORUM–EU gazdasági partnerségi megállapodás (GPM) átfogó felülvizsgálatát. További két utólagos értékelés van tervbe véve 2014-re (Moldova és a Nyugat-Balkán országai autonóm kereskedelmi preferenciái vonatkozásában).

31

A Bizottság szokásos megközelítésén alapult az uniós költségvetésre gyakorolt hatásnak a 2006–2009. évi GSP statisztikai jelentésben történő értékelése⁸.

Mivel a számítás utólagos, az elmaradt bevétel számítása reálstatisztikák alapján történt, azaz a 2006–2009-es időszak GSP preferenciális kereskedelme alapján.

34

Jelentős erőfeszítéseket fordítottak arra, hogy a rendelkezésre álló legjobb modellezés felhasználásával kiváló minőségű hatásvizsgálatok készüljenek. Emellett a Bizottság megjegyzi, hogy a Számvevőszék értékelésének alapját több évvel ezelőtt – amikor a hatásvizsgálat módszertana még mindig fejlesztés alatt állt – készült hatásvizsgálatok képezték. A Számvevőszék által elemzett, kereskedelmi megállapodások alátámasztására szolgáló öt hatásvizsgálat közül csak egy készült a legújabb hatásvizsgálatokról szóló iránymutatás szerint. Ennek következtében a Számvevőszék nem ismeri el a preferenciális kereskedelmi megállapodások alátámasztására szolgáló hatásvizsgálatok 2010 óta bekövetkezett jelentős fejlődését.

⁸ Az elmaradt bevétel a GSP-rendszer hiányában a teljes GSP kereskedelmi forgalomra fizetendő legnagyobb kedvezményes vám (MFN) ÉS a ténylegesen megfizetett vámok különbségét fejezi ki, azaz (a GSP preferenciális kereskedelemre számított legnagyobb kedvezményes vámok összesen) – (a GSP preferenciális kereskedelemre számított preferenciális vám összesen).

35

A Számvevőszék által felülvizsgált hatásvizsgálat körül négy 2006/2007-ben készült, amikor még folyt a kereskedelmi megállapodások hatásai elemzése módszertanának kidolgozása. A 2010 óta készült összes hatásvizsgálatnak része a kedvezményezett országokbeli gazdasági hatások átfogó elemzése.

36

A Bizottság korszerű közgazdasági modellek és adatkészletek felhasználásával elemzi a gazdasági hatásokat, a szabadkereskedelmi megállapodások hatásaira vonatkozó elméleti és empirikus szakirodalom legújabb fejleményeivel lépést tartva.

38

A GSP-rendszer egy általános és két különös rendelkezésből áll. Az általános rendelkezés – anélkül, hogy szükséges lenne bármiféle nemzetközi egyezmény megerősítése vagy végrehajtása – mindazon fejlődő országokra vonatkozik, amelyek fejlesztésre szorulnak, és a gazdasági fejlettség hasonló szakaszában vannak.

Az uniós GSP+ alrendszer abból a célból készült, hogy a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás irányába további lépések megtételére hajlandó sérülékeny országok számára további ösztönzőket nyújtson, meghagyva ezen országok számára a választási lehetőséget, hogy szeretnének-e további előnyökhöz jutni. A Tanács és a Parlament által jóváhagyott e megközelítés szakpolitikai választást testesít meg. Az emberi jogokról és munkával kapcsolatos jogokról, a környezetről és a jó kormányzásról szóló nemzetközi egyezmények megerősítésének és eredményes végrehajtásának szükségességét ezért e tíz ország esetében vették figyelembe, az általános rendelkezés többi kedvezményezett országa esetében nem.

1. háttérmagyarázat

Bangladesh jó példa arra, hogy a GSP-előnyök jelentősen hozzájárultak a legkevésbé fejlett országok közé tartozó ország fejlődéséhez, növekedést, a szegénység csökkenését és – különösen a nők számára – több foglalkoztatási lehetőséget eredményezve. A GSP-előnyök elérhetősége politikai teret enged az Unió számára az emberi jogi és munkajogi fejlődés befolyásolására, ahogyan azt a Rana Plaza-beli esemény is szemléltette. Ezen túlmenően a Bizottság szoros figyelemmel kíserte a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) az országban végzett, a munkakörülmények javítását célzó munkáját. Kétséges, hogy Bangladesh elfogadta volna-e „Compact” (Compliance Partnership Customs and Trade) keretrendszer feltételeit, ha nem lett volna a GSP kedvezményezettje.

40

A Bizottság elismeri, hogy a tapasztalatokra figyelemmel szigorította azt a követelményt, hogy a hatásvizsgálatokban a monitoring és az értékelés hatékonyabban jelenjen meg. Ez a hatásvizsgálati rendszer fokozatos formálódását tükrözi.

A 2010 óta kereskedelmi területen készült összes hatásvizsgálatban egyértelmű és számszerűsíthető mutatók kerültek meghatározásra, a hatásvizsgálatokról szóló 2009-es iránymutatásnak megfelelően. A Hatásvizsgálati Testület (IAB) e hatásvizsgálatokról alkotott kedvező véleménye ezt erősíti meg.

41

Nem valószínű, hogy az EGSZB Indiával összefüggésben készült ajánlásában felvázolt jellemzőkkel bíró részletes tanulmány megbízható megállapításokat hozna, mivel a társadalom sérülékeny ágazatai a nem hivatalos gazdaságban tevékenykednek, amelyre nézve nem egyszerű számszerű adatokat előállítani.

Az Indiával kötendő szabadkereskedelmi megállapodás fenntarthatósági hatásvizsgálatának eredményei azonban jelentőséggel bírnak az EGSZB ajánlásaival összefüggésben. A fenntarthatósági hatásvizsgálat megállapította, hogy az Indiával kötendő szabadkereskedelmi megállapodás (az összes elemzett forgatókönyv esetében) jelentősen emelné a reálkereseteket a képzett és képzetlen munkavállalók körében egyaránt, és mérsékelten a szegényeknek kedvező hatásokkal is járna. Ezen túlmenően a tárgyalók rendszeresen konzultálnak a civil társadalommal, amelynek során megvitathatóak az EGSZB ajánlásában említett kérdések.

42

A hatásvizsgálat nem tárt fel csalást vagy adóelkerülést a korábban alkalmazott GSP-rendszer érzékelhető hiányosságaként. Ezért a megreformált rendszerben a csalás ellenes intézkedések nem módosultak nagymértékben.

Másfelől a hatásvizsgálat rámutatott, hogy a GSP-rendszeren belüli védelmi mechanizmusok (ha a behozatal az uniós termelők számára komoly nehézségeket okoz, vagy ezzel fenyeget) nem működtek, és lehetővé tették, hogy a preferenciális behozatal kárt okozzon az uniós gazdasági ág pénzügyi és gazdasági érdekeiben. Ezek korrekciójának lehetőségei azonosításra kerültek, és ennek következtében a 2014. január 1-jén hatályba lépett új GSP-rendszer a védelmi mechanizmusokat megerősítette.

A Bizottságnak 2017 novemberéig kell jelentést benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a GSP-rendelet alkalmazásáról. A jelentés alkalmazásában a Bizottság értékelni fogja a csalással és a vámelkerüléssel kapcsolatos kérdéseket, és adott esetben a megoldásukat szolgáló intézkedéseket fog mérlegelni.

44

A Bizottság egyetért azzal, hogy – mint minden modellnek – a CGE-modellnek is megvannak a korlátai, de ezt tartja a legmegfelelőbb elérhető eszköznek. Minden modellezési rendszernek vannak hiányosságai, de a CGE-modell rendelkezik a legmegfelelőbb eszközökkel a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági hatásainak számszerűsítésére. A cél a kereskedelempolitikai változások hatásának számszerűsítése az egyéb tényezők változatlanul hagyásával, a közgazdaságtanban rendelkezésre álló, a kereskedelempolitikai elemzés tekintetében legmegbízhatóbb és legrelevánsabb módszertani megközelítés alapján. Ezek a közgazdasági elemzések nem az „általános” CGE-modellen alapulnak, hanem az egyes hatásvizsgálatokban és fenntarthatósági hatásvizsgálatokban a vizsgált szakpolitikai kérdésre adaptált különböző CGE-modelleken.

45

A GTAP-adatbázis a legmegbízhatóbb nemzetközi adatforrásokra (köztük az uniós országok esetében az Eurostat adataira) építkezik, és a különféle érdekeltek (Világbank, OECD, IMF, WTO, ENSZ, FAO) részéről állandó ellenőrzés alatt áll. A GTAP-adatbázisban használt legtöbb közgazdasági adat (így a kereskedelmi forgalom, a protekcionista gyakorlatok, a GDP, a végső fogyasztás) évente frissül. Ebben az esetben a korábbi adatok csak az uniós forrás- és felhasználási táblák technikai együttműködésére utalnak. Az Eurostat nyersadatai azt mutatják, hogy az uniós forrás- és felhasználási táblák technikai együttműködésének változása a 2000–2009-es időszakra minimális volt.

A Bizottság a GTAP-konzorcium részeként törekedni fog annak biztosítására, hogy a GTAP mindig az elérhető legfrissebb uniós forrás- és felhasználási táblákat és input-output táblákat használja, és hogy a GTAP metadatumai között országokénti bontásban szerepeljenek a források és az, hogy mely év adatait használják.

Amint az az Európai Bizottság főigazgatóság jogállású Közös Kutatóközpontjának 2014. januári jelentéséből kitűnik, az uniós technikai együttműködés legutolsó elérhető évre történő frissítése csak kismértékben változtatta meg az EU–Korea szabadkereskedelmi megállapodás szimulált hatását.

46

Mivel a GTAP-adatbázisban szereplő legtöbb uniós adat forrása az Eurostat vagy első helyen a nemzeti statisztikai hivatalok, felesleges lenne az Eurostatnak a GTAP-adatok másodlagos minőségi értékelésébe történő bevonása.

47

A Bizottság egyetért azzal, hogy a fenntarthatósági hatásvizsgálat kellő időben történő elvégzése nagyon fontos ahhoz, hogy az felhasználható legyen a tárgyaló felek számára. A Bizottság szolgálatai vállalták, hogy a fenntarthatósági hatásvizsgálatot a tárgyalások megkezdése után legkésőbb 6 hónappal megindítják azt biztosítandó, hogy a jelentések figyelembe vehetőek legyenek a tárgyalások során. Az 1999. óta elvégzett 18 fenntarthatósági hatásvizsgálatból a Chile vonatkozásában készült ilyen vizsgálat volt az egyetlen, amelynek végleges jelentése a társulási megállapodás parafálása után készült el.

48

A hatásvizsgálatok és a fenntarthatósági hatásvizsgálatok magának a kereskedelmi megállapodásnak az érintett ágazatokra gyakorolt hatását elemzik, figyelemmel a fennálló összes vonatkozó uniós szakpolitikára. Ennek során a vizsgálatok kifejezetten megemlíthetik a közös agrárpolitikát (KAP), mint a karibi országok esetében, de ez nem szükséges.

49

A Bizottság elismeri, hogy a gazdasági partnerségi megállapodásokra vonatkozó fenntarthatósági hatásvizsgálatok lefedettségének és részletességének szintje nem éri el a közelmúltbeli fenntarthatósági hatásvizsgálatokét. Ez részben a konkrét fenntarthatósági hatásvizsgálat igen széles földrajzi – több mint 75 ország – és tematikus hatályát is tükrözi. Egyetlen fenntarthatósági hatásvizsgálat sem volt képes az összes aláíróval kapcsolatos összes lehetséges kérdéskört teljes egészében lefedni.

52

A vizsgálat hat preferenciális kereskedelmi megállapodás kereskedelemre gyakorolt hatásának ökonometriai értékelése volt. Kinyilvánított célja annak elemzése volt, hogy a megállapodások mérhető és statisztikai értelemben jelentős hatást gyakorolnak-e az uniós kivitelre és behozatalra. Nem volt cél a tágabb hatály vagy az önálló utólagos értékelés megvalósítása. A Bizottság a későbbiekben két teljes utólagos értékelést végzett a két érintett ország (Mexikó és Chile) vonatkozásában.

53

Noha az Euromed-országok utólagos értékelési jelentése nem tartalmazott semmiféle szabályozást a jövőbeni értékelés vonatkozásában, a Bizottság megerősíti, hogy az utólagos értékelésre valószínűleg a folyó tárgyalások lezárultával és a megállapodások teljes körű végrehajtásával sor fog kerülni.

55

A GSP időközi értékelését követően a rendszerben jelentős, 2014. január 1-jén hatályba lépett változások történtek a rendszer időközi értékelése során azonosított hiányosságok megszüntetésére.

Például a GSP-kedvezményezették száma jelentősen (170 felettől 90-re) csökkent, hogy az előnyök a leginkább rászoruló országokhoz jussanak el. Emellett a szegényebb országokból származó behozatali lehetőségek bővültek egyes országok igen versenyképes ágazatainak (így a kínai és indiai textíliáknak) a kizárásával.

61

A Bizottság megítélése szerint a származás más kockázati elemekkel együttes beépítése még eredményesebb, mivel így jobban célzott.

62

Az egyszerűsített eljárásban preferenciális elbánást kérő behozatali nyilatkozatokban a Számvevőszék kevés (három) hibát talált. Az Egyesült Királyság felülvizsgálatot végzett a preferenciális származással kapcsolatos kontrollstratégiája tekintetében. Bár az Egyesült Királyságban a preferenciális kereskedelmi megállapodásokat az ellenőrzés témaköreibe nem választották be, ez azonban nem jelenti azt, hogy származási ellenőrzéseket ne végeztek volna más utólagos ellenőrzések keretében. A Bizottság nyomon fogja követni a Számvevőszék által felvetett problémákat.

63

A Számvevőszék által végzett extrapoláció alapját azon egyedi hibák képezték, amelyek olyan dokumentumok vagy bizonyítékok hiányából álltak, amelyeket az importőröknek a számvévoészéki ellenőrzés időpontjában meg kellett volna őrizniük. Ezek a hibák azonban nem jelentik automatikusan azt, hogy az importárak nem rendelkeztek a behozatal idején bevallott preferenciális származással. A Számvevőszék által kimutatott egyedi hibák nyomon követésekor a Bizottság a szóban forgó tagállamok számára lehetőséget fog adni annak bizonyítására, hogy a származási dokumentumok és bizonyítékok a vámkezelés időpontjában megvoltak, és azok még mindig benyújthatók. Csak a bizonyítékok benyújtásának elmaradása esetén valószínű, hogy a tagállamoknak be kell fizetniük tradicionális saját forrásokat, ha ez saját adminisztratív hibájuk eredménye.

A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék jelentésében a feltárt egyedi hibákkal kapcsolatban három tagállam vonatkozásában szereplő nem extrapolált lehetséges veszteség 1 millió euró, amelynek 91%-a egy tagállamnak tudható be.

64

A Számvevőszék megállapításainak bizottsági nyomon követése során a hiányzó dokumentumok vagy bizonyítékok közül némelyek benyújthatóak lehetnek. Ezért a végső eredmény akár lényegesen alacsonyabb is lehet. Ezen túlmenően a Bizottság részéről az egyszerűsített eljárás vonatkozásában 21 tagállamban végzett vizsgálatok nem mutattak magasabb hibaarányt a származási nyilatkozatok ellenőrzött mintájában, és a hibák pénzügyi hatása alacsony volt.

A származási dokumentumok eredeti példányainak a Bizottság által az egyesült királyságbeli vizsgálat során történt ellenőrzésének eredményei nem felelnek meg a Számvevőszék megállapításainak.

66

A Számvevőszék által talált hibák főként bizonylatok és bizonyítékok hiányából állnak. Amennyiben a származási bizonyítványon olyan bélyegző szerepel vagy azt a kedvezményezett/partnerországok hatóságai által a Bizottságnak be nem jelentett vámhivatal állította ki, ezek ellenőrzésre megküldhetők az érintett hatóságoknak.

A Bizottság kiemeli – ugyancsak a fenti 64. bekezdés vonatkozásában –, hogy manapság csaknem minden bizonylatot az importőr őriz, és azt az uniós Vámkódex 77. cikkével összhangban a vámhatóságok rendelkezésére kell bocsátania. Az okmányellenőrzés 100%-ban nem végezhető el, és az ellenőrzéseket az uniós Vámkódex 13. cikkében előírtak szerint kockázatelemzés alapján kell végezni.

67

A Bizottság nyomon fogja követni a Számvevőszék által feltárt hibákat, és amennyiben a hagyományos saját forrásokból esedékes összeget állapítanak meg, az érintett tagállam felkérést fog kapni ezen összegek beszedésére és a vonatkozó kamatok megfizetésére.

71

A Spanyolország részéről a Fülöp-szigetekre küldött és kézbesíthetetlenül visszaérkezett 11 felkérést később újból kiküldték a helyes fülöp-szigeteki címre.

72

A Bizottság az olasz hatóságokkal nyomon követi az említett utólagos vámbeszedési ügyeket. Adott esetben a kamat felszámításra fog kerülni.

73

A Bizottság a francia hatóságokkal nyomon fogja követni azokat az eseteket, amelyekben az utólagos vámbeszedés nem kezdődött meg annak megerősítését követően, hogy a bizonyítványok érvénytelenek és nem valódiak, és kérni fogja a hagyományos saját források esedékes összegének és adott esetben a kamatnak a beszedését.

74

A Bizottság megítélése szerint a tagállamoknak általános vámkockázati és kontrollstratégiájukban kellene figyelembe venniük az információkat, és amennyiben a kölcsönös segítségnyújtásból származó információk a tagállamot érintik, meg kell tenniük a hagyományos saját források esedékes összegeinek beszedését célzó intézkedéseket és intézkedniük kell a jövőbeni veszteségek megelőzése érdekében.

75

A tagállamok az összes említett esetben elemezték és figyelembe vették az információkat kockázatelemzésük során. A tagállamra tartozik annak eldöntése, hogy kereskedelmi forgalmának elemzését követően kockázati profil formájában felviszi-e a kölcsönös segítségnyújtásból származó információkat a kockázatkezelési rendszerébe, erre azonban nem köteles. Franciaország kifejtette, hogy nem lenne hatékony kockázati profil készítése a szóban forgó kölcsönös segítségnyújtási értesítés esetében, mivel az információknak Franciaországban kihatásuk nincsen. Spanyolország esetében a mintában olyan gazdasági szereplők voltak, akiket a szabad forgalomba bocsátás előtti ellenőrzés köréből kizártak. A Bizottság már felkérte Spanyolországot, hogy ezt a gyakorlatot korrigálja. A Bizottság megítélése szerint a kölcsönös segítségnyújtási értesítés iránti kérésben szereplő információkra alapított kockázati profilt csak akkor kell elkészíteni, ha az információ a tagállamra kihatással van.

77

A Bizottság a tagállami hatóságokkal nyomon követi mindezen beszedési ügyeket, és amennyiben adminisztratív hiba következtében a hagyományos saját források összegeit kell befizetni, fel fogja a tagállamokat kérni ezen összegek rendelkezésre bocsátására, adott esetben a kamatokkal együtt.

A Bizottság felkérte az Egyesült Királyságot a hagyományos saját források kölcsönös segítségnyújtási értesítésből származó azon összegeinek rendelkezésre bocsátására, amelyekre elismerte, hogy az eredménytelen belső ellenőrzés nyomán évültek el. Franciaország ezt a megállapítást vitatta, és a Bizottság további információkat kért be.

78

A Bizottság kiemeli, hogy ebben az esetben az érintett tagállam már megtette a megfelelő intézkedéseket hasonló helyzet jövőbeni előállításának megelőzésére.

Lásd a Bizottság 79. bekezdésre adott válaszát.

79

A Bizottságot már tájékoztatta az érintett tagállam, hogy vámhatóságai a nemzeti igazságügyi hatóságokkal magas szintű egyeztetést folytattak, és most folyik a nemzeti adótörvények azt célzó módosítása, hogy a jövőben a hasonló helyzeteket meg lehessen előzni.

A Bizottság a kérdést a spanyol hatóságokkal nyomon fogja követni.

80

Lásd a Bizottság 78. bekezdésre adott válaszát.

82

A kedvezményezett ország kapacitásainak értékelése az egyes partnerekkel folytatott tárgyalási folyamat szerves részét alkotja, ideértve a tárgyalások hatókörének meghatározását is. Ez azonban nem jelenik meg a hivatalos értékelő jelentésben.

A tárgyalások általában megfelelő keretet biztosítanak a Bizottság számára ahhoz, hogy értékelje a partnerországok hatóságainak a megállapodás megfelelő lebonyolítására vonatkozó kapacitását, figyelembe véve például a meglévő vámügyi együttműködési megállapodásokkal és egyéb együttműködési mechanizmusokkal kapcsolatos tapasztalatokat. A balkáni országokkal kötött stabilizációs és társulási megállapodások tekintetében részletesebb előzetes értékelésekre kerül sor.

83

A Bizottság preferenciális származási szabályok monitoringjára vonatkozó cselekvési terve kidolgozásra került, amelynek értelmében a javasolt tevékenységek egyikét alkotják a preferenciális elbánásban részesülő országokban történő látogatások. A cselekvési terv egyaránt kiterjed az egyoldalú szabályozásokra, amilyen a GSP, és a partnerországokkal kötött kétoldalú egyezményekre is.

84

A Bíróság Számvevőszék által említett ítéletében az a tény, hogy a Bizottság nem élt teljes mértékben a Törökországgal kötött társulási megállapodással ráruházott jogokkal és kötelezettségekkel, csak egy konkrét esetre utal, és nem eredményezhet általános következtetést.

A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 239. cikke kivételekről rendelkezik az importvámok beszedésének általános elve alól. Ezekben az esetekben a vámtartozás fennállása és azon tény ellenére, hogy az áruk preferenciális vámkezelésének feltételei nem teljesültek, a kérelmező (az ügy Bizottsághoz döntésre való benyújtásakor nemzeti hatóságai támogatásával) mentességet kér a beszedés vagy a behozatali vámok el nem engedése/visszafizetése alól.

Az e mentességre vonatkozó rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni, és esetenként kell értékelni.

A beszédés elve alóli kivételek megkövetelik a) a vámhatóságok részéről a jóhiszeműen eljáró és a vámnyilatkozat rendelkezéseinek megfelelően eljáró személy által ésszerűen fel nem fedezhető hiba fennállását, vagy pedig b) olyan különleges helyzet fennállását, amelyben az adós terhére gondatlanság vagy csalás nem tudható be.

85

A Bizottság gondosan mérlegelni fogja az új és fejlettebb monitoringintézkedések keretében egy ilyen időszakos beszámolási rendszer bevezetését.

89

A Bizottság a kérdést az újonnan tervezett monitoringintézkedések keretében fogja megvizsgálni a tagállamok által szolgáltatott információk minőségének javítása érdekében, és többek között annak biztosítására, hogy a tagállami beszámolás hatékonyabban emelje ki a korrekciós intézkedést igénylő szabálytalanságokat.

90

A Bizottság üdvözlöi a Számvevőszék azon megállapítását, hogy az OLAF egy vizsgálat kivételével sikerrel igazolta azt, hogy a behozott áruk nem voltak jogosultak a preferenciális tarifális intézkedésre.

91

Az OLAF vámügyekben lefolytatott vizsgálatait követő beszédési intézkedés a nemzeti hatóságok feladata és az OLAF ellenőrzésén kívül esik.

Így a tagállamok által ténylegesen beszédett összeg a tagállamok és nem az OLAF teljesítményét tükrözi, és nem helyénvaló ezen összegnek az OLAF teljesítmény-mutatójaként való használata.

Az OLAF megadja a tagállami illetékes hatóságoknak a beszédési intézkedések elősegítéséhez szükséges összes információt.

Az OLAF által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU rendelet⁹ új rendelkezései kötelezik a tagállamokat, hogy tájékoztassák az OLAF-ot az annak ajánlásai nyomán tett intézkedésekről, ideértve az esedékes összegek beszédését. Ez erősíti a tagállami beszédési intézkedések monitoringját, és tovább javítja az OLAF által lefolytatott vizsgálatok pénzügyi nyomon követését.

92

A Bizottság módszeres nyomon követést végez a tagállamok beszédési eljárások késedelméből eredően megállapított pénzügyi felelősségének esetei tekintetében. Nyomon fogja követni a Számvevőszék megállapításait, és kérni fogja a hagyományos saját források beszédését és adott esetben kamat fizetését. Az OLAF jelentésében szereplő vámösszegek a beszédésre ajánlott összegek, és a ténylegesen beszédhető összeg véglegesen a nyomon követéskor határozható meg.

9 Az Európai Parlament és a Tanács 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom rendelete az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18.).

94

A kölcsönös segítségnyújtási értesítés elsődleges funkciója a tagállamok értesítése az azonosított csalási kockázatokról, és azok hatékony és eredményes kezelése érdekében együttműködésük megnyerése. Az OLAF teljes körűen alkalmazza a (766/2008/EU rendelettel¹⁰ módosított) hatályos 515/97/EU rendelet¹¹ követelményeit. A tagállamok feladata a nyújtott információk alapján a területüket érintő kockázatok azonosítása és az uniós vámjogszabályok rendelkezéseivel összhangban az összes szükséges intézkedés meghozatala.

95

A tagállamok által behajthatatlanként jelentett összegek nem szükségszerűen jelentenek végleges veszteséget az uniós költségvetés számára, mivel a Bizottság az 1150/2000/EK rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerint megvizsgálja a tagállamok ezen összegek beszédésekor tanúsított gondosságát, és felelősségre vonja azokat, ha az eljárások gondossága nem nyert igazolást.

2. háttérmagyarázat

Az 1150/2000/EK tanácsi rendelet 17. cikkében meghatározott eljárással összhangban a Bizottság ezt az esetet már 2013-ban megvizsgálta.

Lengyelország ezt követően felkérést kapott ezen összegek rendelkezésre bocsátására, mivel a behozatal idején nem került sor az OLAF által a kölcsönös segítségnyújtási értesítésben kért óvintézkedésekre.

10 Az Európai Parlament és a Tanács 2008. július 9-i 766/2008/EK rendelete a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló 515/97/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 218., 2008.8.13., 48. o.).

11 A Tanács 1997. március 13-i 515/97/EK rendelete a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági szabályozás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről (HL L 82., 1997.3.22., 1. o.).

96

A Bizottság 2001 óta javasolja, hogy valamennyi uniós preferenciális kereskedelmi rendszerbe – legyen az autonóm vagy hagyományos – kerüljön beépítésre a preferenciák ideiglenes megvonásának lehetősége arra az esetre, ha a preferenciák kezelésével kapcsolatban meghatározott problémák merülnek fel, illetőleg a vámjogszabályok jelentős megszegésének vagy az együttműködés hiányának esetére. Ebbe beletartozik az importőröknek szóló értesítések kiadása is. A Bizottság továbbra is javasolni fogja ezeknek a biztosítékoknak a jövőbeni összes preferenciális kereskedelmi megállapodásba való beépítését.

A Bizottság javasolja az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradéknak az összes olyan kereskedelmi megállapodásba történő beépítését, amelynek tekintetében a megfeleléségi nyilatkozatról nem születik megállapodás, javasolni fogja továbbá ezt valamennyi jövőbeni, illetve újratárgyalt kereskedelmi megállapodás esetében is.

97

Lásd a 84. bekezdésre adott választ. A Bizottságnak bejelentett esetek a behozatali vagy kiviteli vámok beszedése általános elve alóli kivételekre hivatkoznak, amelyhez az szükséges, hogy a vámhatóság hibája a jóhiszeműen eljáró és a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő adós részéről ne legyen felfedezhető, vagy pedig különleges helyzet álljon fenn, feltéve, hogy az adós nem volt gondatlan. E feltételek teljesülésének értékelése a döntéshozó vámhatóságra tartozik.

98

A Bizottság továbbra is javasolni fogja az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradéknak az összes olyan kereskedelmi megállapodásba történő beépítését, amelynek tekintetében a megfeleléségi nyilatkozatról nem születik megállapodás.

3. háttérmagyarázat b) pont

A közzététel elmaradása a csatlakozáshoz közeledve tapasztalt fordítási nehézségekkel függött össze.

3. háttérmagyarázat c) pont

Az importőröknek az El Salvadorból történő tonhalbehozattal kapcsolódó értesítés nyomán követését illetően a Bizottság időközben reagált a Számvevőszék ellenőrzési megállapításaira, és részletes kérdéseket tartalmazó levelet küldött El Salvadornak.

3. háttérmagyarázat d) pont

Lásd a III. bekezdés e) pontjára adott választ.

102

Az OLAF Számvevőszék által említett vizsgálatai igazolják, hogy a kedvezményezett/partnerországok nem rendelkeznek szakértelemmel ezen, a GSP származási szabályainak reformját megelőző időszakra vonatkozó szabályok alkalmazására. A reform értelmében a GSP regionális kumulációs szabályai egyszerűsödtek, ami egyszerűsíti azok partnerországok általi kezelését.

103

A Számvevőszék megállapít egy konkrét kumulációs kihívást, amely szerint egyazon régió országaira eltérő szabályok vonatkoznak. A GSP-szabályokba beépített rugalmasság a származás fejlődő országok között olyan esetekben történő kumulációjának elősegítését szolgálja, amikor eltérő származási szabályok érvényesülnek. Ez különösen fontos a legkevésbé fejlett országok esetében, amelyekre a többi GSP-kedvezményezett országhoz képest eltérő szabályok vonatkoznak. A GSP-rendelet tartalmaz szabályokat a kijátszás megelőzésére.

4. háttérmagyarázat

Az EU–Mexikó preferenciális kereskedelmi kapcsolatokra egy megállapodásalapú preferenciális rendszer irányadó, amelynek értelmében a kedvezmény megtagadásának mérlegelése előtt kötelező az exportáló ország részéről a preferenciális származás utólagos ellenőrzésének bekérése. A Bizottság az ilyen esetekben esetleg meghozandó jövőbeni intézkedést mérlegeli.

Következtetések és ajánlások

108

Noha az idők során fejlődött a preferenciális kereskedelmi megállapodások gazdasági és egyéb hatásainak értékelését szolgáló előzetes és utólagos bizottsági ellenőrzés, a Bizottság megítélése szerint a döntéshozók, az érdekelték és az európai adófizetők jelenleg teljes mértékben tájékozottak a különféle kereskedelem-politikai választási lehetőségek fő előnyeit és hátrányait illetően.

Az összes jelentősebb többoldalú és kétoldalú kereskedelmi tárgyaláshoz 1999 óta fenntarthatósági hatásvizsgálat készül, amely részletesen elemzi a preferenciális kereskedelmi megállapodását. 2010 óta (egy kivétellel, lásd a Bizottság III. a) pontra adott választát) valamennyi fontos kereskedelmi tárgyalás megkezdése előtt hatásvizsgálatra is sor került, amelyek értékelték a preferenciális kereskedelmi megállapodások valószínű gazdasági hatásait, beleértve a valószínűleg elmaradó bevételeket.

109

Noha a Bizottság elismeri, hogy van még tennivaló, nem osztja teljes mértékben a Számvevőszék értékelését. A jövőben is jelentős erőfeszítéseket fog fordítani kiváló minőségű hatásvizsgálatok és fenntarthatósági hatásvizsgálatok készítésére. A Bizottság megjegyzi a minta Számvevőszék általi megválasztásával kapcsolatban, hogy abban csak egy olyan hatásvizsgálat szerepelt, amelyet a 2009-ben kiadott új hatásvizsgálatokról szóló iránymutatásnak megfelelően végeztek el. Ennek következtében a Számvevőszék nem ismeri el kellőképpen a preferenciális kereskedelmi megállapodások alátámasztására szolgáló hatásvizsgálatok terén 2010 óta elért jelentős előrehaladást.

Az utólagos értékeléseket illetően: ezek közül viszonylag kisszámú készült el, ami a preferenciális kereskedelmi megállapodások teljes hatálybalépéséhez szükséges idő hosszát mutatja. A Bizottság azonban most e tekintetben is egy fokozattal magasabb sebességre vált.

110

Egy GSP-hez hasonló rendszer csak egyike a fejlődő országok szükségleteit kezelő eszközöknek, és nem szabad túlbecsülni annak a fejlődő országok problémái megoldása terén fennálló lehetőségeit. A rendszer – a WTO jogszabályok keretein belül – éppen most esett át egy reformon az időközi elemzés eredményei alapján.

1–4. ajánlás

1. A Bizottság elfogadja a Számvevőszék arra vonatkozó ajánlását, hogy a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra is végezzen hatásvizsgálatot és fenntarthatósági hatásvizsgálatot, és hogy megfelelően indokolja azokat az eseteket, amikor ez nem lehetséges. A hatásvizsgálatokról szóló hatályos iránymutatásnak és a fenntarthatósági hatásvizsgálatra vonatkozó kézikönyvnek megfelelően erre sort is fog keríteni, és az elmaradt bevételekre becslést végzett a Japán és az USA vonatkozásában készült legutóbbi hatásvizsgálatban.
2. Az elemzés időszerűségével kapcsolatban a Bizottság vállalta, hogy a fenntarthatósági hatásvizsgálatot a tárgyalások megkezdése után legkésőbb 6 hónappal megindítja annak érdekében, hogy azok haszonnal figyelembe vehetőek legyenek a tárgyalási és a jóváhagyási folyamatban.

Az Eurostatot most rendszeresen tagként kéri fel a fenntarthatósági hatásvizsgálatok monitoringját végző irányító csoportokba.

A Bizottság a Kereskedelmi Főigazgatóság és az Eurostat közötti szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás folyó frissítése keretében törekszik a statisztikai adatforrások minősége tekintetében folyó együttműködés erősítésére.

3. A Bizottság elfogadja a Számvevőszék jelentős gazdasági, szociális és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó ajánlását.

Az ajánlás tükrözi a Bizottság azon korábbi vállalását, hogy következetesebben végzi el a jelentős gazdasági, szociális és környezeti hatással járó preferenciális kereskedelmi megállapodások utólagos értékelését az uniós kereskedelmi megállapodások hatásai monitoringjának elősegítése érdekében¹².

12 COM(2010) 612 „Kereskedelem, növekedés és globális ügyek”.

4. A Bizottság elfogadja a Számvevőszék ajánlását.

Lásd az 55. bekezdésre adott választ. A GSP időközi értékelését követően e hiányosságok rendezése érdekében jelentős módosításokra került sor a rendszerben. Mivel az új GSP-rendelet (a 978/2012/EU rendelet) szerinti tarifális kedvezmények csak 2014. január 1-jétől érvényesülnek, a Bizottság 2016-ig felülvizsgálja a rendszer hatásait és 2017-ig a rendelet átfogó működését, és arról beszámol az Európai Parlamentnek.

111

A Számvevőszék által végzett extrapoláció alapját azon egyedi hibák képezték, amelyek olyan dokumentumok vagy bizonyítékok hiányából álltak, amelyeket az importőröknek a számvevőszéki ellenőrzés időpontjában meg kell volna őrizniük. Ezek a hibák azonban nem jelentik automatikusan azt, hogy az importárak nem rendelkeztek a behozatal idején bevallott preferenciális származással. A Számvevőszék által kimutatott egyedi hibák nyomán követésekor a Bizottság a szóban forgó tagállamok számára lehetőséget fog adni annak bizonyítására, hogy a származási dokumentumok és bizonyítékok a vámkezelés időpontjában megvoltak, és azok még mindig benyújthatóak. Csak a bizonyítékok benyújtásának elmaradása esetén valószínű, hogy a tagállamoknak be kell fizetniük tradicionális saját forrásokat, ha ez saját adminisztratív hibájuk eredménye.

A Bizottság kiemeli, hogy manapság csaknem minden bizonylatot az importőr őriz, és azt az uniós Vámkódex 77. cikkével összhangban a vámhatóságok rendelkezésére kell bocsátania. Az okmányellenőrzés 100%-ban nem végezhető, és az ellenőrzéseket az uniós Vámkódex 13. cikkében előírtak szerint kockázatelemzés alapján kell végezni.

A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék jelentésében a feltárt egyedi hibákkal kapcsolatban három tagállam vonatkozásában szereplő nem extrapolált lehetséges veszteség 1 millió euró, amelynek 91%-a egy tagállamnak tudható be.

112

A kölcsönös segítségnyújtási értesítésekből származó információk nyomán nem minden esetben készül kockázati profil, mivel az információk nem feltétlenül érintik a tagállamot.

A tagállamok az összes említett esetben elemezték és figyelembe vették az információkat kockázatelemzésük során.

113

A Számvevőszék következtetéseit egy konkrét spanyolországi esetben a visszafizetési, elengedési és behajtási rendszer hiányosságaira alapozza. A Bizottságot már tájékoztatta az érintett tagállam, hogy vámhatóságai a nemzeti igazságügyi hatóságokkal magas szintű egyeztetést folytattak, és most folyik a nemzeti adótörvények azt célzó módosítása, hogy a jövőben a hasonló helyzeteket meg lehessen előzni.

A Bizottság a kérdést a spanyol hatóságokkal nyomon fogja követni.

114

A hivatalos értékelő jelentéseken kívül egyéb eszközökkel is meg lehet győződni arról, hogy a harmadik ország rendelkezik a preferenciális kereskedelmi megállapodás megfelelő irányítására vonatkozó képességgel. Az értékelés a kétoldalú megállapodások tárgyalási folyamata alatt zajlik.

A monitoringot illetően a Bizottság különféle eszközöket alkalmaz, így az importőrök értesítését, a kedvezményezett országoknak történő tanácsadást stb. nevezetesen a GSP-vel összefüggésben. Kidolgozták a Bizottság preferenciális származási szabályok monitoringjára vonatkozó cselekvési tervét, amelynek értelmében a kedvezményezett országokban történő látogatások a javasolt tevékenységek közé tartoznak. A cselekvési terv egyaránt kiterjed az egyoldalú szabályozásokra, amilyen a GSP, és a partnerországokkal kötött kétoldalú egyezményekre is.

Emellett a Bizottság hivatkozik a 81–86. bekezdésre adott válaszáira.

115

A Bizottság nyomon fogja követni a Számvevőszék által feltárt eseteket, és a problémákat a tagállamokkal és a kedvezményekben részesülő országokkal együttműködésben fogja rendezni, az egyoldalú rendszerek és a kétoldalú megállapodások vonatkozásában egyaránt.

116

Noha a Bizottság elfogadja, hogy az elévülés nehézségeket jelent a beszédésben, emlékeztet arra, hogy a tagállamok kötelezettsége a megfelelő intézkedések megtétele annak biztosítására, hogy a behozatali vámok a lehető legnagyobb mértékben beszédésre kerüljenek.

A Bizottság módszeres nyomon követést végez a tagállamok beszédési eljárások késedelméből eredően megállapított pénzügyi felelősségének esetei tekintetében. Nyomon fogja követni a Számvevőszék megállapításait, és kérni fogja a hagyományos saját források beszédését és adott esetben kamat fizetését, amennyiben ezek adminisztratív hiba folytán keletkeztek.

117

Vö. a 96. és 99. bekezdésre adott válaszokkal.

A Bizottság továbbra is javasolni fogja az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradéknak az összes olyan kereskedelmi megállapodásba történő beépítését, amelynek tekintetében a megfelelőségi nyilatkozatról nem születik megállapodás.

120

Lásd a III. bekezdés d) és e) pontjára, az V. bekezdés d) és g) pontjára, a 82., a 83., a 96. bekezdésre, a 99. bekezdés d) pontjára, a 106. és a 114. bekezdésre és a 12. ajánlásra adott választ.

5–13. ajánlás

5. A Bizottság tovább fogja értékelni, hogy a kockázati profilok mely konkrét esetben hasznosak, és miként kellene azokat a preferenciális kereskedelmi megállapodások szerinti származási szabályok területén végrehajtani.
6. A Bizottság az elmúlt években végzett vizsgálatainak során külön hangsúlyt fektetett a tagállami kockázatkezelési rendszerek és kontrollstratégiák eredményességére. Tematikus jelentéseket készített a vámmellenőrzési stratégia (2009), a helyi vámkezelés (2011) és az árutovábbítás (2012) vizsgálatáról, és e jelentéseket a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottságban és a Vámpolitikai Csoportban a tagállamok elé terjesztette. A Bizottság a jövőben is ellenőrizni fogja, hogy a tagállamok javítják-e kockázatkezelési rendszereik és kontrollstratégiáik eredményességét.

7. A Bizottság a továbbiakban is szorgalmazni fogja, hogy a tagállamok tegyenek meg minden helyénvaló óvintézkedést a kölcsönös segítségnyújtási értesítések kézhezvételekor.

8. A preferenciális elbánás előnyeit élvező kedvezményezett ország kapacitásainak értékelése az egyes partnerekkel folytatott tárgyalási folyamat szerves részét alkotja. A hivatalos értékelő jelentésből ez azonban nem tűnik ki. A Bizottság az új tárgyalásokat megelőző hivatalos hatályfelmérésekbe be fogja építeni a kapacitásértékelést.

A tárgyalások általában megfelelő keretet biztosítanak a Bizottság számára arra, hogy értékelje a partnerországok hatóságainak a megállapodás megfelelő kezelésére vonatkozó kapacitását.

9. A Bizottság (a monitoring során) fel fogja vetni a kérdést a tagállamoknak azzal a céllal, hogy javuljon a tagállamok által a közigazgatási együttműködés keretében szolgáltatott információk minősége. A jelentési eljárás is egyszerűsödni fog.

10. A Bizottság nyomon fogja követni azokat a preferenciális elbánásban részesülő országokat, amelyekben a Számvevőszék ellenőrzése a közigazgatási együttműködés tekintetében létező hibákat tárt fel. Kidolgozták a Bizottság preferenciális származási szabályok monitoringjára vonatkozó cselekvési tervét, amely differenciált korrekciós tevékenységeket javasol.

11. A Bizottság megjegyzi, hogy a pénzügyi beszédés a tagállamok feladata.

Az OLAF a továbbiakban is meg fogja adni a tagállami illetékes hatóságoknak a beszédési intézkedések elősegítéséhez szükséges összes információt.

Az OLAF által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU rendelet¹³ új rendelkezései kötelezik a tagállamokat, hogy tájékoztassák az OLAF-ot az annak ajánlásai nyomán tett intézkedésekről, ideértve az esedékes összegek beszedését. Ez erősíti a tagállami beszedési intézkedések monitoringját, és tovább javítja az OLAF által lefolytatott vizsgálatok pénzügyi nyomon követését.

A Bizottság módszeres nyomon követést végez a tagállamok beszedési eljárások késedelméből eredően megállapított pénzügyi felelősségének esetei tekintetében. Ez a jövőben is így lesz.

12. A Bizottság 2001 óta javasolja, hogy valamennyi uniós preferenciális kereskedelmi rendszerbe – legyen az autonóm vagy hagyományos – kerüljön beépítésre a preferenciák ideiglenes megvonásának lehetősége arra az esetre, ha a preferenciák kezelésével kapcsolatban meghatározott problémák merülnek fel, illetőleg a vámjogszabályok jelentős megszegésének vagy az együttműködés hiányának esetére. A Bizottság megítélése szerint ezek a biztosítékok elegendőnek bizonyultak, és továbbra is javasolni fogja ezeknek a jövőbeni preferenciális kereskedelmi megállapodásokba való beépítését.

2013 végén már négy, csaknem 200 országot lefedő autonóm megállapodásban (a GSP-t is beleértve), valamint több mint 30 országgal kötött preferenciális megállapodásban szerepelt az ideiglenes megvonás lehetősége.

A Bizottság jelenleg tárgyalja a preferenciák ideiglenes megvonása lehetőségének számos partnerrel – köztük Japánnal, Vietnámmal, Marokkóval, Thaifölddel és Kanadával – kötött preferenciális kereskedelmi megállapodásba történő beépítését.

A Bizottság továbbra is javasolni fogja az adminisztratív hibák kezelésére vonatkozó záradéknak az összes olyan jövőbeni kereskedelmi megállapodásba történő beépítését, amelynek tekintetében a megfelelőségi nyilatkozatról nem születik megállapodás.

13. A Bizottság a jövőben is támogatni fogja a származási bizonyítványoknak és a szállítási bizonyítványoknak az exportáló megfelelőségi nyilatkozatával való kiváltását.

Válasz az V. mellékletre

1

A CGE-modellek a többi elérhető modellhez képest korszerű eszközök, és a legmegfelelőbbek az olyan kereskedelempolitikai változások egész gazdaságra kiterjedő hatásainak mérésére, amelyek az ágazati szocioökonómiai mutatók széles körében (tarifális bevételek, behozatal, kivitel, bérek, CO₂-kibocsátás stb.) eredményekkel járnak. Ez kritikus jelentőségű a tárgyalók és az érdekeltek számára. A fenntarthatósági hatásvizsgálatok a CGE-eredményeket kvalitatív és ágazati elemzésekkel egészítik ki, beleértve a nem hivatalos ágazatot is, ha az adatok azt lehetővé teszik. Mindezideig a nem hivatalos ágazatra vonatkozó adatok nem voltak kellőképpen megbízhatóak a felhasználáshoz.

2

- a) A kereskedelempolitika változásainak hosszú távú hatásait számos tudós és nemzetközi szervezet értékelte, és az eredmények kormányzati körökben széles körben használatosak és elfogadottak.
- b) A CGE-modelleket szimulációra és nem előrejelzésre használják. A modellek elméleti alapjai erőteljesek, ugyanakkor mégis olyan reálgazdasági adatokon alapulnak, amelyek a gazdasági szereplők magatartását utánozzák.
- c) Az áruk és országok tágabb kategóriákba történő összegzése tekintetében a döntés alapját a vizsgált gazdaságok sajátosságai képezik. Ha hasznosnak ítélik, a CGE-eredményeket kiegészítik részleges egyensúlyi modellekkel, amelyek megkülönböztetik pl. a különböző gabonakategóriákat.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom rendelete az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18.).

A Bizottság válasza

- d) Az áruk összevonása esetéhez hasonlóan a régiók összevonását a szóban forgó hatásvizsgálat/fenntarthatósági hatásvizsgálat konkrét körülményeihez igazítják, és annak célja a fő érdek középpontba állítása.
- e) Az elmúlt években e területeken jelentős előrelépés történt. A Bizottság finanszírozta a külföldi közvetlen befektetések globális adatbázisát – amely jelenleg a CGE-modellezésben használatos –, és a GTAP Igazgatóságának tagjaként támogat egy új globális migrációs adatbázist.
- f) A CGE-modellezést kiegészíti további kvantitatív modellezés (különösen a szociális és környezeti hatások tekintetében) és részletesebb ágazati elemzések is.

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány: az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviselőin keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm) vagy
a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetéses kiadványok:

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnereitől
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

A preferenciális kereskedelmi megállapodások az uniós kereskedelempolitika alapvető fontosságú eszközei. A kereskedelem mind az Unió, mind partnerországai számára gazdasági haszonnal jár, emellett a fejlődő országokban előmozdítja a fenntartható fejlődést és a szegénység felszámolását. A Számvevőszék e jelentésében azt vizsgálja, hogy a Bizottság és a tagállamok megfelelően kezelték-e a preferenciális kereskedelmi megállapodásokat. Megállapította, hogy a Bizottság nem értékelte megfelelően a preferenciális kereskedelmi megállapodások valamennyi gazdasági hatását, és hogy a tagállami vámellenőrzések és a Bizottság általi felügyelet hiányosságai miatt a bevételek hiánytalan beszédése nem biztosított.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Kiadóhivatal

